PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale 1 gruppo - Cena 30 lir

Leto XVI. - Št. 145 (4608)

TRST, petek 17. junija 1960

Po včerajšnjih krvavih demonstracijah proti Eisenhowerjevemu obisku na Japonskem

Kiši je moral obisk odpovedati

Eisenhower je na odpoved pristal in ponovno obtožil za nerede «mednarodni komunizem» Desettisoči manifestantov v Tokiu slavijo zmago s prepevanjem in plesanjem po ulicah ter zahtevajo odstop «morilske in zločinske vlade» - Aretiranih je 174 študentov

Za jutri so sindikati napovedali demonstracijo 300.000 svojih pristašev

TOKIO, 16. — Po včerajšnjih krvavih neredih v Tokiu mednarodna javnost ni bila preveč presenečena, ko je zvedela, da se je Eisenhower odpovedal uradnemu obisku na Japonskem 19. t.m. Ko so še prevrnjeni in požgani policijski tanki ležali pred parlamentom, je japonska vlada pod Kišijevim predsedstvom na svoji nočni izredni seji sklenila sporočiti predsedniku ZDA, da ne more jamčiti osebne varnosti uglednemu gostu in da zaradi tega prosi vlado ZDA, naj odloži obisk do tistega «trenutka, ko ga bo japonsko ljudstvo lahko pozdravilo s soglasno prisrčnostjo».

Vest so takoj razširile vse japonske radijske postaje in nato vse radijske postaje sveta. Skoraj v vseh primerih je bil redni program prekinjen, da bi napovedovalci lahko to važno vest prebrali. Japonski radio je poudaril, da je obisk odložen na nedoločen čas.

Medtem ko je bila izredna seja vlade, je še okrog 15.000 študentov demonstriralo pred sedežem vlade in pridružili so se jim še drugi demonstranti. Vse je kazalo, da bo prišlo do novega napada na parlament. Tedaj so demonstranti zvedeli za sklep vlade, da se obisk odloži in demonstracija je takoj spremenila svoj značaj. Studentje in ostali demonstranti so manifestirali svoje veselje zaradi zmage in vzklikali:

«Zmagali smo!»

«Premagali smo ameriške imperialiste z našo junaško borbo!»

Prepevali so pesmi, plesali so po ulicah, hkrati pa nadaljevali z vzklikanjem proti ratifikaciji japonsko-ameriškega sporazuma.

Kmalu nato je prišla iz Manile vest, da je tudi Eisenhower sporočil javnosti, da «v tem trenutku ne bo obiskal Japonske». Pozneje pa se je razširila govorica, da bo predsednik Kiši osebno odšel v Manilo, kjer se bo v nedeljo sestal z Eisenhowerjem, da bi se mu opravičil zaradi odloženega obiska. Na tiskovni konferenci pa je Kiši izjavil, da vlada ne more dovoliti nasilnih dejanj proti «parlamentarnemu režimu» in dodal, da mora «kontrolirati ta val nasilja, da bi onemogočila komunizem». Poudaril je, da je potrebno «takoj vzpostaviti varnost v državi». Boriti se moramo z vsemi sredstvi proti destruktivnim vplivom. V takih okoliščinah moramo priznati, da ta trenutek ni prikladen za sprejem predsednika Eisenhowerja ob priliki stoletnice «japonsko-ameriških odnosov», je dejal Kiši in dodal, da kar se tiče obiska prestolonaslednika Japonske in njegove žene v ZDA, «ni nobenih sprememb», ter da bo do obiska prišlo v jeseni. Končno je poudaril, da je storil vse, «kar je bilo v skladu s čustvi večine japonskega ljudstva». Poudaril je tudi, da ne bo opustil «načrtov za ratifikacijo japonsko-ameriškega sporazuma».

Veleposlanik ZDA Mac Arthur, pa je odklonil sleherni komentar. Po drugi strani pa je namestnik vladnega tajnika novinarjem izrazil svoje obžalovanje, «da smo bili prisiljeni zanemariti voljo večine, da bi se izognili kakršnemu koli neugodnemu incidentu glede predsednikove osebe. Resnično je obžalovanja vredno, da se mora predsednikov obisk odložiti».

V Manili je sporočil vest o odlaganju obiska Eisenhowerjev načelnik tiskovnega urada James Hagerty, ki je prebral uradno izjavo, v kateri je med drugim dejal, da «Eisenhower popolnoma sprejema sklep japonskih oblasti» in da «želi izraziti svoje popolno in prijateljsko razumevanje za sklep japonske vlade». «On želi izraziti tudi svoje obžalovanje, ker je majhna organizirana manjšina, ki jo vodijo poklicni komunistični agitatorji, ki delujejo pod vodstvom in kontrolo od zunaj, uspela s silo preprečili njegov prijateljski obisk in motiti proslavo stoletnice ameriško-japonskih odnosov», je poudaril Hagerty v svojem poročilu. Dodal je še, da bo spremenjen program obiska na Koreji. Končno je poudaril, da predsednik ZDA upa, da bo obiskal Japonsko prej ko bo potekel njegov predsedniški mandat, t.j. pred 22. januarjem 1961, ko ga bo zamenjal njegov naslednik, ki bo izvoljen na novembrskih volitvah.

Iz Seula poročajo, da bo Eisenhower prispel na obisk 19. junija. Naslednjega dne pa se bo vrnil v ZDA. V Seul bo potoval z letalom iz Okinawe. Iz Manile pa je odpotoval danes s križarko «St. Paul». Filipinski predsednik Garcia mu je ob slovesu dejal: «Vi ste naši prijatelji. Mi vemo, da se ZDA borijo proti nevarnosti, ki grozi nam vsem. Naše ljudstvo vam v tem drznem podvigu sledi: prinesti mir nemirnemu svetu.» Izdano je bilo tudi skupno filipinsko-ameriško poročilo o obisku, v katerem se poudarja «tesno vojaško sodelovanje in načrtovanje» med obema državama in da sta oba predsednika obravnavala možnost «povečanja napetosti zaradi nedavnih izjav komunističnih voditeljev v Moskvi in Pekingu». Dotaknila sta se tudi možnosti dobave modernega orožja filipinski vojski. V poročilu se poudarja, da predstavlja «komunistična Kitajska nenehno nevarnost za mir na Daljnem vzhodu». Prav tako poročilo poudarja važnost SEATO. Eisenhower pa je s svoje strani ponovno zajamčil, da bo «sleherni oboroženi napad proti Filipinom pomenil oboroženi napad proti ameriškim oboroženim silam in proti ZDA ter bo takoj odbit».

Eisenhower je odpotoval v Tajpeh na Formozi. Pred odhodom je danes zjutraj sprejel diplomo častnega doktorja pravnih ved filipinske univerze. Nato pa ga je predsednik Garcia odlikoval z redom «Rajah Sihatuna». Ob tej priliki je Eisenhower dejal, da se velika večina sveta pridružuje ZDA pri «večnem iskanju svobode, dostojanstva in pravice za vsakega človeka». Ko je govoril o državah socialističnega tabora je dejal, da «več deset milijonov oseb ne more večno ostati v verigah gospostva drugih ljudi».

Ko je omenil mednarodne spore je dejal: «Ni lahko; komunistična nepopustljivost na konferencah, ko nanje pristanejo, otežkoča dosego pravičnega sporazuma. Toda mi bomo nadaljevali s poudarjanjem, da mora prevladati razum nad neupravičenim nasprotovanjem, nad nerazumevanjem in nad propagando».

Štiri ure po sporočilu, da Eisenhower ne bo obiskal Tokia, so se manifestacije mnogih deset tisočev demonstrantov nadaljevale s plesom in petjem pred sedežem predsedstva vlade. Študentsko združenje je napovedalo, da se bodo demonstracije nadaljevale pred parlamentom in da bodo študentje bojkotirali volitve na univerzi, dokler ne bo dosežen cilj: preprečiti ratifikacijo sporazuma. Glavni svet japonskih sindikatov pa je izjavil, da bo prihodnjo soboto v Tokiu demonstracija 300.000 njegovih pristašev, ki bodo zahtevali Kišijev odstop. «Hkrati pa bodo sindikati storili vse, da pride v prihodnosti do prijateljskih odnosov z ZDA v pravem pomenu te besede,» poudarja sindikalni svet. Ko je padla noč, je policija sporočila, da je še vedno okrog 13.000 demonstrantov na ulicah Tokia ter da danes ni prišlo do nasilnih dejanj. Skupina študentov se je zabarikadirala pred predsedstvom vlade, druga manjša skupina pa pred sedežem policije.

KISI

Demonstracije so bile tudi v drugih večjih mestih Japonske. V Fukušimi je bilo ranjenih 17 študentov, večje število pa jih je policija aretirala. Študentje so protestirali zlasti proti umoru študentke Mičiko Kamba, ki je bila ubita prejšnjo noč pred parlamentom v Tokiu.

V tokijskem zaporu je še vedno 174 študentov pod obtožbo, da so «nasilno vdrli v parlament in ovirali normalno izvajanje nalog policije».

Pozneje je Kiši govoril po televiziji in obtožil «mednarodni komunizem», da je povzročil demonstracije. Toda socialistična stranka je takoj njegovo trditev zanikala in poudarila, da je dosegla uspeh s pomočjo japonskega ljudstva.

V mestu Saporo je bilo danes ranjenih 21 oseb med demonstracijami.

Prosvetni minister, ki se smatra za odgovornega za včerajšnje demonstracije študentov, je ponudil Kišiju ostavko, toda predsednik vlade jo je zavrnil.

Šele danes so ameriške oblasti v Tokiu sporočile, da so prejšnjo noč vdrli študentje tudi v nekatera ameriška poslopja in prepevali ter kričali, toda do nasilnih dejanj ni prišlo. Že čez četrt ure so odšli. V teh poslopjih stanuje namreč več ameriških družin.

Tudi današnje demonstracije so se vršile med dežjem in med odstranjevanjem razbitih in sežganih policijskih tankov. Demnostranti so nosili dežne plašče ali pa dežnike ter nosili napise: «Ubijalska in zločinska vlada» in zahtevali njen odstop ter razpust parlamenta. Okrog poslopja je bilo 4000 policajev.

Prvi komentarji odložitve Eisenhowerjevega obiska

V ZDA: Velika škoda za naš ugled
V ZSSR: Kiši je priznal neuspeh

«Oddahnili smo se», so izjavili člani ameriškega kongresa - «Mešana» čustva v Londonu - Kišijev «politični harakiri»

TOKIO, 16. — Takoj po objavi odlaganja Eisenhowerjevega obiska je socialistična stranka objavila izjavo, v kateri se poudarja, da predstavlja odložitev «zmago, ki jo je doseglo ljudstvo, ki želi mir in iskreno prijateljstvo med Japonsko in ZDA». «Kišijevi vladi pa je ljudsko gibanje zadalo hud udarec po vsej državi, tako da je sedaj na robu popolnega propada. Ljudska jeza ne bo splahnila, dokler ne bo naša zmaga končna. Edino, kar ostane Kišiju, je ostavka.»

V tem smislu se nadaljujejo tudi demonstracije: demonstranti zahtevajo ne samo odstop vlade, temveč tudi razpust parlamenta ter razveljavitev sporazuma z ZDA. Odlaganje potovanja torej nikakor ni razčistilo položaja in kriza je vedno hujša. Kljub temu pa je Kiši sklenil ostati na oblasti, da bi dokončno ratificiral sporazum. Ogromna večina opazovalcev označuje ta sklep kot Kišijev «politični harakiri».

WASHINGTON, 16. — Prvo izjavo v Washingtonu o odlaganju obiska je dal namestnik voditelja demokratične večine v senatu, Mike Mansfield. Dejal je, da odlaganje ne bo povzročilo spremembe glede ratifikacije sporazuma z Japonsko. Kot je znano, mora sporazum odobriti senat. Poudarja se, da so se funkcionarji zunanjega ministrstva, kakor tudi člani kongresa oddahnili, ko je prišla vest iz Tokia. Prvi so izjavili, da če bi moral Kiši odstopiti, kar je zelo verjetno, bi imela nova vlada isto zahodnjaško dvetretjinsko večino v parlamentu. Senator Mansfield je omenil tudi nerede v Tokiu in dejal: «Oni so odgovorni za tisto kar počenjajo oni, mi pa za tisto, kar počenjamo mi».

Predsednik odbora za oborožene sile v senatu Richard Russel je prav tako izrazil zadovoljstvo nad odlaganjem obiska in dodal, da je Eisenhowerju večkrat telefoniral in brzojavljal, naj ne hodi v Tokio, kjer vlada «polanarhično» stanje in kjer «ljudstvo ne spoštuje svoje vlade». «Zato predsednik ne bi smel oditi tja, kjer bi ga lahko žalili. To bi bila žalitev za vse ameriško ljudstvo».

Republikanski voditelj v senatu, Everett M. Dirksen, pa je dejal, da je treba obžalovati odložitev potovanja, vendar pa se mora reči, da je ravnanje pravilno, ker gre za «zaščito predsednika pred nasiljem».

Senator Fulbright je poudaril, da odlaganje obiska pomeni «veliko škodo za ugled ZDA» ter dodal, da bi morali biti «bolj previdni».

Senator George Aiken je izjavil, da je to «sijajna stvar».

Verjetni kandidat za predsedniške volitve, Adlai Stevenson, je izjavil, da «nikakor ni presenečen nad odlaganjem» obiska. «Bal sem se le, da bi obisk povzročil padec Kišijeve vlade in odlaganje ratifikacije pakta», je dejal in dodal, da «predvideva odlaganje vsega potovanja po Aziji po neuspehu v Parizu».

Verjetni predsedniški kandidat John Kennedy pa je izjavil, da so se demonstracije vršile «po neposrednem nalogu iz Moskve, da bi se poglobila hladna vojna».

Državni tajnik Herter je na oddihu v Massachussettsu in ni dal nobene izjave. Seveda je bil v stalnem stiku s svojim uradom, kamor se bo vrnil v nedeljo.

Tudi iz Ottawe poročajo, da je voditelj opozicije in bivši zunanji minister Pearson prav tako poudaril, da je odlaganje obiska «hud udarec» za ugled ameriške in japonske vlade. Po njegovem mnenju je sklep o odlaganju «pametna stvar».

Tudi v Londonu niso bili preveč presenečeni. Čustva vladnih krogov pa so mešana: po eni strani so se oddahnili, po drugi strani pa jim ni ravno prav.

V Moskvi je objavila agencija «Tass» izjavo, v kateri se poudarja, da je «Kišijeva vlada z odlaganjem obiska priznala svoj neuspeh». Sovjetske radijske oddaje so poudarjale zlasti neizmerno veselje vsega japonskega ljudstva.

V Pekingu je agencija «Nova Kitajska» objavila kratek komentar, v katerem se poudarja, da «gre za zmago japonskega ljudstva v pravični rodoljubni borbi proti Eisenhowerjevemu obisku».

Razorožitvena konferenca

Ševedno ima Moch glavno besedo

Včeraj je poudaril glavne razlike med sovjetskimi in zahodnimi predlogi

ŽENEVA, 16. — Tudi danes je govoril na razorožitveni konferenci francoski delegat Moch in tako kot včeraj obravnaval vprašanje kontrole. Izjavil je, da vsekakor obstaja v sovjetskem predlogu zbližanje z zahodnimi predlogi glede nekaterih točk. Poudaril pa je, da obstajajo zelo hude razlike v drugih točkah. Med glavnimi je naštel: sestavo mednarodnega kontrolnega organizma in njegovo delovanje glede informacij, ki bi jih moral prejemati ta organizem od vlad; vlogo, ki bi jo morala opraviti komisija, ki bo sestavljala poročilo za Združene narode; potrebo pogajanj o kontroli glede istočasnih razorožitvenih ukrepov za uvedbo kontrole. Vse to so vprašanja, ki jih bo treba rešiti ob začetku in reševati tudi pozneje.

Moch je nato govoril o sovjetski zavrnitvi predloga, da mora kontrolni organizem ugotavljati ostanke oborožitve v raznih državah. Francoski delegat je poudaril, da je razorožitev «tesno in neločljivo povezana s kontrolo na vseh področjih». Svečano je izjavil, da je francoska vlada s svoje strani pripravljena sprejeti na svojem ozemlju — seveda ob zagotovitvi reciprocitete — izvajanje kontrole, ki je lahko «najbolj široka in najbolj popolna».

Angleški delegat Ormsby - Gore je govoril danes o oporiščih, katerih odstranitev predlaga sovjetska delegacija. Pobijal je sovjetsko stališče, da predstavljajo tuja oporišča nenehno grožnjo za Sovjetsko zvezo. Zagovarjal je nujnost obrambe zavezniške države ZDA, in poudaril je, da so ta oporišča potrebna samo za obrambo. Če bi odstranili ta oporišča, bi si SZ pridobila prednost nad ZDA in njihovimi evropskimi zavezniki; prav zato, da bi se taka možnost preprečila, naj bi se o tem med pogajanji za razorožitev ne razpravljalo.

Poljski delegat Naszkowski je obtožil zahodne delegacije, da niso jasno odgovorile na vprašanje petih vzhodnih delegacij. Po njegovem mnenju ustvarja zahodna taktika obravnave vprašanja kontrole «dvome in nezaupanje», glede drugih vprašanj pa je dejal, da jih zahodnjaki razlagajo napačno in na ta način izzivajo zmedo.

Konferenca se bo jutri nadaljevala.

Konferenca v Addis Abebi

ADDIS ABEBA, 16. — Na konferenci neodvisnih afriških držav je zunanji minister Ghane, Ako Andjei, sprožil zamisel o «afriški vrhunski konferenci», na kateri naj bi razpravljali o razorožitvi, o jedrskih poskusih ter o tem, kako bi dosegli sporazum med Vzhodom in Zahodom.

Med političnimi cilji, ki jih je treba doseči, je Ako Adjei omenil združitev južnih afriških držav.

Kampanja proti lakoti

RIM, 16. — Kampanjo proti lakoti bodo uradno začeli s slovesnostjo, ki bo prihodnjega 1. julija v konferenčni dvorani FAO. Te slovesnosti se bodo udeležili predstavniki italijanske vlade, diplomatskega zbora, mednarodnih nevladnih organizacij in predstavniki italijanskega in tujega tiska.

HAVANA, 16. — Vladna radijska postaja «Radio-voz» je danes javila, da sta bila dva atašeja ameriškega veleposlaništva proglašena za nezaželeni osebi in pozvana, da zapustita deželo, ker so ju zalotili v razgovoru s kubanskimi protirevolucionarji.

Prihodnji teden odločitev o volilnem sistemu

Vse stranke, razen desnice KD zahtevajo proporcionalni sistem

Tiskovna konferenca predsednika Argentine Frondizija

(Od našega dopisnika)

RIM, 16. — Osrednje notranjepolitično vprašanje, ki je predmet razgovorov v političnih krogih, je nedvomno zadeva jesenskih upravnih volitev. Če ne bo prišlo do spremembe sedanjega volilnega zakona za pokrajinske volitve, se bodo volitve vršile po večinskem sistemu, ki daje najmočnejši stranki večino svetovalcev v pokrajinskih svetih, ostala mesta pa se razdele med ostale stranke, proporcionalno po številu doseženih glasov. Ta sistem sili predvsem manjše stranke, da se povežejo v skupne volilne liste, da bi tako dosegle čim boljše rezultate. Spričo tega je nasprotovanje sedanjemu pokrajinskemu volilnemu zakonu splošno razširjeno in, razen Krščanske demokracije, so vse stranke proti njemu. V tem poslednjem času so vse stranke zavzele tudi javno stališče proti temu volilnemu zakonu, konkretne korake v parlamentu pa so napravili poslanci PSI, ki so predložili parlamentarni komisiji za notranje zadeve ustrezni zakonski predlog o spremembi dosedanjega volilnega zakona za pokrajinske upravne volitve v proporcionalističnem smislu, Nenni, Pertini in Ferri pa so se pretekli torek zglasili pri predsedniku poslanske zbornice Leoneju in zahtevali, da bi ta predlog prišel čimprej na dnevni red v parlamentu. Leone jim je to obljubil, in tako bo poslanska zbornica diskutirala o tem predlogu že prihodnji teden.

KD je torej sedaj v precepu: v komisiji KD zagovarja nasprotno stališče, predvsem zaradi tega, ker bi sprememba zakona v proporcionalističnem smislu pomenila zanjo izgubo oblasti v kakih 30 pokrajinskih svetih. Zato so proti spremembi zakona zlasti desničarski krogi KD, ker se hkrati boje, da bi uveljavljenje proporcionalnega sistema tudi pri pokrajinskih volitvah pomenilo okrepitev socialistične stranke, česar oni nočejo. Iz istih razlogov pa se za spremembo zakona potegujejo leve struje KD, ker smatrajo, da bi samostojen nastop PSI na pokrajinskih volitvah utrdil avtonomistično večino v PSI in bi se s tem odprle nove možnosti za politiko levega centra, ki je ne zagovarja le levo krilo, ampak tudi politični tajnik KD Moro in njegovi pristaši. Na to politiko je morala pristati tudi dorotejska večina stranke, vendar le načelno, v prepričanju, da itak ne bo nikoli prišlo do praktičnega uveljavljenja take politike, ker računa s tem, da bo v kritičnem momentu nastopila proti njej tudi cerkvena hierarhija in meščanski odbori prof. Gedde.

Zdi se, da je Moro osebno naklonjen spremembi sedanjega volilnega zakona za pokrajinske volitve, in da se bodo tudi «dorotejci» morali sprijazniti s proporcionalnim sistemom še preden bo ustrezni zakonski predlog prišel pred parlament. To pa iz preprostega razloga, ker bi se KD znašla v parlamentu v manjšini, če bi vztrajala na nasprotnem stališču. V teoriji socialistični zakonski predlog torej ne bo naletel na težave v parlamentu; borba se bo vodila le okrog vprašanja, ali je moč izvesti po novem sistemu tudi upravne volitve, ki so določene za 23. oktober, češ da je za to rok prekratek, ker je treba s tem v zvezi urediti še vrsto vprašanj, med temi tudi spremembo dosedanjih volilnih okrožij. Vsekakor pa bo prihodnji teden odločilnega pomena tudi glede tega izredno važnega vprašanja.

Predsednik republike Argentine Frondizi in njegova soproga sta se danes poslovila od predsednika republike Gronchija in njegove soproge. S tem se je zaključil uradni del njegovega obiska v Italiji. Do prihodnjega ponedeljka se bo Frondizi zadržal v Italiji kot zasebnik.

Pred odhodom v rojstno vas svojih staršev, Gubbio, je Frondizi priredil v Rimu tiskovno konferenco, na kateri je med drugim podčrtal: da sta imela s predsednikom Gronchijem in člani italijanske vlade vrsto razgovorov, pri čemer so ugotovili enotno gledanje na temeljna vprašanja mednarodne politike; da se italijanski politični voditelji strinjajo z njim glede tega, da je treba doseči tesno sodelovanje med evropskim skupnim tržiščem in področjem svobodne trgovinske izmenjave Latinske Amerike, Frondizi je dejal, da je cilj njegovega obiska v Evropi potrditev in okrepitev prisrčnih odnosov med Argentino in deželami Zapadne Evrope; diskusija z evropskimi državniki glede temeljev miru v svetu; sporočiti evropskim deželam zaskrbljenost argentinske vlade zaradi zaostalih področij v zapadnem svetu, kakršna imajo v Latinski Ameriki, ker to predstavlja nevarnost za ohranitev miru.

Na vprašanje nekega novinarja glede perspektiv za italijanske izseljence, je Frondizi dejal, da ima Argentina večjo potrebo po investicijah tujega kapitala, kakor pa po delovni sili, predvsem po investicijah v osnovne sektorje, prvenstveno pa za proizvodnjo vsakovrstne energije. Izrazil je zadovoljstvo nad sedanjim stanjem italijanskih investicij, ki zadevajo predvsem iskanje petrolejskih ležišč in proizvodnjo traktorjev, in izrazil željo, da bi se investicije še povečale, zlasti na področju siderurgije, hidroelektričnih central in petrolkemije. V nadaljevanju je Frondizi poudaril potrebo, da Argentina izvaža čimveč, da bi mogla uvoziti industrijske naprave za svoj gospodarski razvoj. Vrednost argentinskega izvoza znaša 1000 milijonov dolarjev, od katerih so četrtino porabili samo za uvoz petroleja; s prihodnjim letom ne bo treba uvoziti niti litra petroleja.

Ko so ga vprašali, kaj meni o zadevi Eichmann, je Frondizi sicer dejal, da argentinska vlada obsoja, kakor da je vedno obsojala, storjene zločine, da pa je treba deliti pravico po mednarodnem pravu; da so zaradi tega protestirali pri izraelski vladi, po neuspehu tega koraka pa predložili zadevo pristojnim organom ZN. (Vse to bi bilo lepo in prav, če Frondizi ne bi pri tem pozabljal na dejstvo, da je njegova dežela stalno odklanjala izročitev vojnih zločincev, ki so se bili zatekli tja!).

A. P.

Pritožba slovenske gimnazije v Celovcu

DUNAJ, 16. — Ustavno sodišče je razpravljalo o pritožbi slovenske gimnazije v Celovcu proti ministrstvu za prosveto. V pritožbi se navaja, da se krši pravica Slovencev do uporabe lastnega jezika in do enakopravnosti pred zakonom Poleg tega se navaja, da je v izvesijih in spričevalih Klagenfurt tiskan trikrat, Celovec pa niti enkrat. Na podlagi čl. 7 državne mirovne pogodbe imajo otroci slovenske manjšine ne le pravico do izobrazbe v slovenskem jeziku, ampak do uporabe materinščine v vseh oblikah, ki so povezane s šolskim poukom, in zato tudi v spričevalih. Gimnazijo so zastopali pred ustavnim sodiščem trije dijaki, pomagal pa jim je odv. Jelen. Ustavno sodišče bo izdalo o tem pismeno razsodbo.

Prekinitev pogajanj med FLRJ in Italijo o kulturnih dobrinah

BEOGRAD, 16. — Iz dobro obveščenih krogov smo zvedeli, da so bila 10. junija na zahtevo italijanske vlade prekinjena jugoslovansko-italijanska pogajanja o vrnitvi kulturnih dobrin iz Italije. Pogajanja so se nadaljevala januarja letos v Milanu, a za tem aprila v Rimu.

Zamenjava Powersa z Abelom?

NEW YORK, 16. — Oče ameriškega letalca Powersa, ki so ga ujeli v SZ, je predlagal, da bi njegovega sina zamenjali s sovjetskim vohunom Rudolfom Abelom, ki je bil obsojen na visoko kazen in se nahaja v neki ameriški kaznilnici. Abelov odvetnik se bo v teh dneh sestal v Švici z nekim odvetnikom iz Vzhodne Nemčije, da bi z njim razpravljal o tej zadevi.

Pred proglasitvijo neodvisnosti Federacije Mali in Madagaskarja

Začasna alžirska vlada bo verjetno danes odgovorila na zadnjo de Gaullovo ponudbo za prenehanje sovražnosti

PARIZ, 16. — Francoski senat je nocoj ratificiral sporazume, na podlagi katerih se dopušča neodvisnost Federaciji Mali (Senegalija in Sudan) n Madagaskarju. Za sporazum o Federaciji je glasovalo 156 senatorjev proti pa samo 25. Za Madagaskar 157, proti pa 23. S tem je postopek za ratifikacijo teh sporazumov končan. Federacija Mali bo neodvisnost proglasila 20. t. m., Madagaskar pa 25. t. m.

Medtem v Parizu še vedno pričakujejo vesti iz Tunisa, kjer se nahaja začasna alžirska vlada, od katere pričakujejo odgovor na zadnjo de Gaullovo ponudbo. Toda začasna vlada ni dala še nobene izjave in nobenega poročila. Govori se, da bo to storila morda že jutri. Od tunizijske tiska trije francoski časopisi niso objavili nobenega komentarja o de Gaullovih izjavah. Od dveh arabskih časopisov pa je «Al Amal», glasilo stranke Destur, poudarilo določen napredek glede alžirskega vprašanja. Časopis «Al Kabah» pa ne odobrava de Gaullove izjave glede «postranskih» jamstev po prekinitvi ognja.

V Alžiru so se vsa gibanja *«Za francosko Alžirijo»* po de Gaullovem govoru začela dogovarjati, da bi ustanovila *«Nacionalno francosko fronto»*. Ta fronta naj bi začela z obširno kampanjo med muslimanskim prebivalstvom za «integracijo Alžirije s Francijo». Svoje kritike de Gaullovega govora je danes ponovil tudi Soustelle, ki namerava objaviti v svojem biltenu hudo obtožbo, v kateri imenuje de Gaulla «likvidatorja francoskega imperija», ker je v svojem govoru posredno priznal začasno alžirsko vlado ter ji je ponudil ne samo vojaška, ampak tudi politična pogajanja.

Predstavnik ameriškega zunanjega ministrstva pa je izjavil, da je vlada ZDA z zadovoljstvom sprejela de Gaullovo potrdilo načela o samoodločanju v Alžiriji, ker je to «edina osnova za rešitev alžirskega vprašanja».

V naprednem tedniku «Express» je slavna francoska pisateljica, Francoise Sagan, napisala v obrambo mlade alžirske borke Djuamile Bupaša daljši članek.

Allen Dulles obišče Francijo in Nemčijo

LONDON, 16. — Allen Dulles, šef ameriške agencije za obveščevalno službo CIA, se je danes dolgo razgovarjal s Sirom Frederickom Hoyer Millarjem, stalnim državnim podtajnikom v ministrstvu za zunanje zadeve. Hkrati potrjujejo vest, da bo Dulles v kratkem odpotoval v Francijo in Nemčijo.

Tito in Naser na obisku v Karlovcu in Ozlju

Včeraj popoldne sta oba predsednika obiskala Plitvička jezera

KARLOVAC, 16. — Predsednik Jugoslavije Tito in predsednik ZAR sta danes zjutraj s soprogama odpotovala na kratek obisk v nekatere kraje Hrvaške in Slovenije. Skupaj z njimi so odpotovali vsi člani spremstva predsednika Naserja ter državna tajnika za zunanje in notranje zadeve Jugoslavije Popovič in Stefanović, član izvršnega sveta Vladimir Popovič in drugi funkcionarji. Na vsej poti po Istri, skozi Pulj, Opatijo, Reko in nadalje proti Karlovcu, je prebivalstvo toplo pozdravljalo oba predsednika. Reka je bila vsa v zastavah, na vseh ladjah v pristanišču so pjapolale zastave.

Posebno prisrčen sprejem so priredili Titu in njegovim gostom prebivalci Karlovca, kjer sta Tito in Naser obiskala tovarno turbin. Tovarna, ki proizvaja letno okrog 5 milijard vrednosti parnih turbin in Diesel-motorjev, bo v kratkem dobavila precejšnjo količino teh motorjev za Argentino in parne turbine Indiji. Po navdušenih pozdravih prebivalstva in delavcev tovarne, sta Tito in Naser v spremstvu ostalih obiskala Ozalj pri Karlovcu in srednjeveški grad Zrinjskih in Frankopanov, kjer je predsednik okrajnega ljudskega odbora Karlovac priredil kosilo na čast Tita in Naserja. Popoldne sta predsednika nadaljevala pot na Plitvička jezera.

Iz dobro obveščenih krogov javljajo, da se bodo na poti po Hrvaški in Sloveniji nadaljevali razgovori med Titom in Naserjem in člani obeh delegacij. Predvideva se, da bo v nedeljo končni skupni sestanek obeh delegacij, po katerem bo objavljeno skupno uradno sporočilo o razgovorih.

Francoski pirati

REKA, 16. — Po vesteh Jugoslovanske linijske plovbe z Reke, je francoska vojna ladja «Le Gascogne» 15. junija dopoldne 11 morskih milj zahodno od obale Maroka s streli iz protiletalskega orožja zaustavila jugoslovansko trgovsko ladjo «Srbija». Po ultimativni zahtevi poveljnika francoske ladje, da se dovoli pregled ladijskih dokumentov in tovora, odnosno, da se ladja prisilno odpelje do Orana, je bil kapitan «Srbije» prisiljen dovoliti pregled dokumentov.

V zvezi s tem incidentom ugotavlja nocojšnja «Borba», da je to že četrti primer kršitve elementarnih mednarodnih predpisov s strani francoskih vojnih ladij in da je tako ravnanje podobno gusarskim napadom v srednjem veku in ne more prispevati k ugledu države, kateri pripadajo, piše «Borba». Tisti pa, ki so dali nalog za to, bi morali razumeti, da Sredozemlje ne spada pod jurisdikcijo francoskih kolonialnih oblasti.

Podpisan sporazum «JUGITEX» - «SACET»

BEOGRAD, 16. — Predsednik poslovnega združenja za jugoslovansko-italijansko tehnično in gospodarsko sodelovanje «JUGITEX», Prvoslav Rakonić, in predsednik jugoslovansko-italijanske delniške družbe za gospodarsko tehnično kooperacijo iz Milana «SACET», prof. Renato Teani, sta podpisala danes v Beogradu sporazum o skupnem programu za razvoj trgovinske industrijske kooperacije med Jugoslavijo in Italijo.

Istočasno so bili podpisani tudi sporazumi med «SACET» in nekaterimi jugoslovanskimi tovarnami, na osnovi katerih bo «SACET» zastopal jugoslovanske tovarne «Rade Končar», «14. oktober», tovarno šamota iz Arandjelovca in tovarno «Jugokeramika» iz Zaprešića na italijanskem tržišču. V jugoslovanskih gospodarskih krogih vidijo v teh sporazumih začetek realizacije tesnejšega tehnično-gospodarskega sodelovanja gospodarskih organizacij Jugoslavije in Italije. Ti krogi prav tako pričakujejo, da bo v kratkem prišlo do novih aranžmajev.

Festival v Neaplju

NEAPELJ, 16. — *Na VIII. festivalu napolitanske popevke je glasovanje dalo naslednje rezultate:*

1. «Serenata a Margellina», 132 glasov; 2. «Uè uè che jemena», 112 glasov; 3. «Segretamente», 85 glasov; 4. «Nuvole» in «E rose e tu», ex-aequo, 78 glasov in 5. «Staserа si», 77 glasov.

Zmagovito popevko «Serenata a Margellina» je napisal Martucci, uglasbil pa Mazzocco.

ZAGREB, 16. — Od 18. do 25. junija bo v Zagrebu prvo mednarodno srečanje mladinskih kulturno-umetniških skupin, na katerem bodo sodelovale mladinske skupin

Kakršnih ne pomnijo že sto let

POPLAVE NA KITAJSKEM

LONDON, 16. — Agencija «Nova Kitajska» javlja, da so poplave in tajfun, kakršnih ne pomnijo v poslednjih sto letih, hudo prizadeli pokrajino Fukien in povzročili veliko število žrtev. Neurja so se začela na področju Lungki, v južnem Fukienu 7. t. m., dva dni kasneje pa je tajfun poškodoval nasipe. Dva milijona ljudi se je požrtvovalno borilo proti poplavam in dan in noč utrjevalo nasipe, toda vse je bilo zaman. V pomoč so prihiteli številni delavci z drugih področij. Oblasti pošiljajo na poplavljeno področje velike količine hrane, oblačil in gradbenega materiala.

Glede človeških žrtev ni točnih podatkov; dodajajo le, da so tisoči in tisoči izgubili življenje in ostali brez strehe ob priliki poplav v letu 1908, ki so bile znatno manjšega obsega od sedanjih.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 27.3, najnižja 17.5, ob 19. uri 24.6, zračni tlak 1023.3, veter 21 km severovzhodnik, vlage 38 odst., nebo jasno, morje razburkano, temperatura morja 18.6 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 17. junija
Gorazd
Sonce vzide ob 4.15 in zatone ob 19.57. Dolžina dneva 15.42. Luna vzide ob 0.43 in zatone ob 13.21.
Jutri, SOBOTA, 18. junija
Bogdan

Ob prisotnosti podtajnika predsedstva vlade A. Folchija

V nedeljo ob 10. uri otvoritev tržaškega mednarodnega velesejma

Otvoritve se bo udeležilo precejšnje število inozemskih osebnosti - Med drugimi bodo tudi podtajnik za zunanjo trgovino FLRJ dr. Kolak, dunajski župan Jonas, profesorja Auguste in Jacques Piccard - Spored raznih prireditev v okviru velesejma

Dvanajsti tržaški mednarodni vzorčni velesejem bo v nedeljo ob 10. uri uradno odprl podtajnik predsedstva vlade Alberto Folchi. Otvoritve se bo udeležilo precejšnje število inozemskih osebnosti, kar dokazuje pažnjo, ki jo polagajo v inozemstvu našemu velesejmu. Med drugimi gosti bodo tudi državni podtajnik za zunanjo trgovino FLRJ dr. Kolak, predsednik Jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice v Zagrebu inž. Knežević, profesorja Auguste in Jacques Piccard, dunajski župan Jonas, glavni tajnik avstrijske zvezne trgovinske zbornice dr. Korinek, funkcionar avstrijskega ministrstva za trgovino in odnovo dr. Robert von Steyskal, predsednik dunajskega velesejma Strauss, predsednik Bundesholzwirtschaftsrata dr. Milota, predsednika trgovinskih zbornic v Celovcu in Salzburgu, delegat Exportlesa iz Moskve Venjamin Stefanović Korolev, svetnik oddelka finančnih in gospodarskih zadev Slonokoščene obale Jacques Zele, delegat Zahodne Nemčije dr. Mueller, tajnik zbornice za poljedelstvo in gospodarstvo Kameruna Leguil ter nekateri atašeji ameriškega veleposlaništva v Rimu.

Velesejem bo obiskal tudi veleposlanik FLRJ v Rimu Mihajlo Javorski.

Danes ob 8.30 prispe z brzim vlakom v naše mesto dunajski župan Franz Jonas, ki ga bosta na postaji sprejela župan Franzil in predsednik velesejma inž. Sospisio. Od tu se bo odpeljal na županstvo v spremstvu motociklistov upravne policije v častni uniformi. Na županstvu ga bo župan Franzil uradno pozdravil v imenu mesta. Zatem bo sprejel dunajskega župana vladni komisar dr. Palamara, ob 12.30 pa bo opravil vljudnostni obisk pri predsedniku pokrajine prof. Gregorettiju. Nato bo župan dr. Franzil povabil Jonasa na kosilo, ki se ga bodo udeležili predstavniki oblasti, zvečer pa priredi dunajskemu županu na čast večerjo trgovinska zbornica. Namen županovega obiska je, še bolj okrepiti zlasti trgovske vezi med Dunajem in Trstom.

Župan Jonas bo zvečer poldrugo uro gost tržaške federacije PSDI in se bo z njenimi voditelji pogovoril o raznih vprašanjih. Župan je namreč socialdemokrat.

Velesejemska uprava je objavila tudi spored raznih prireditev v okviru velesejma. Jutri ob 17.30 bo dunajski župan razkazal novinarjem dunajski paviljon, ob 21. uri bo slavnostna predstava podvodnega filma ob navzočnosti obeh profesorjev Piccardov. V nedeljo ob 12.30 bo uradna otvoritev dunajskega paviljona, ob 13.30 bo v hotelu Excelsior uradno kosilo, s katerim bo velesejemska uprava pogostila oblasti in tuje delegate.

V ponedeljek bo dan Jugoslavije, ki se prične ob 11. uri, ob 18.30 bo sprejem na konzulatu FLRJ. V torek bo dan Avstrije, v četrtek dan Nizozemske itd. Za časa velesejma bodo razne prireditve, predavanja, zasedanja raznih združenj, dnevi avstrijskega filma, festival reklamnih filmov, koncerti, revije, modna revija, sprejemi itd.

Senator Caleffi bo predaval o nacističnih taboriščih

Drevi ob 19. uri se v mali dvorani gledališča «Verdi» zaključi razstava o nacističnih koncentracijskih taboriščih, ki si jo občinstvo lahko ogleda od 17. ure dalje. Ob zaključku razstave bo socialistični senator Piero Caleffi na povabilo Kulturno - umetniškega krožka predaval o življenju v taboriščih. Senator Caleffi je znan antifašist, ki so ga fašisti leta 1943 aretirali in poslali v Mauthausen. Senator je napisal o taboriščih tudi pretresljivo knjigo, ki je bila nagrajena.

PRISPEVAJTE ZA DIJASKO MATICO!

Oče in sin Piccard jutri v Trstu

Jutri popoldne prispeta iz Lausanne prof. Auguste Piccard in njegov sin Jacques, katerima bodo v ponedeljek na izredni seji občinskega sveta podelili častni naslov tržaškega meščana. Že jutri zvečer se bosta znanstvenika udeležila festivala podmorskega sveta v Avditoriju, na katerem bodo prikazali oceanografske dokumentarne filme. Udeležila se bosta tudi raznih sprejemov in kosil, ki bodo prirejeni v okviru velesejma. Imeni švicarskih znanstvenikov sta povezani z našim mestom, saj sta svoj batiskaf, ki je bil zgrajen v ladjedelnicah CRDA imenovala po njem. Z batiskafom se je prof. Auguste Piccard spustil v Tihem oceanu pri Marijanah 10.994 metrov globoko pod morje in s tem dosegel doslej najnižjo podmorsko globino.

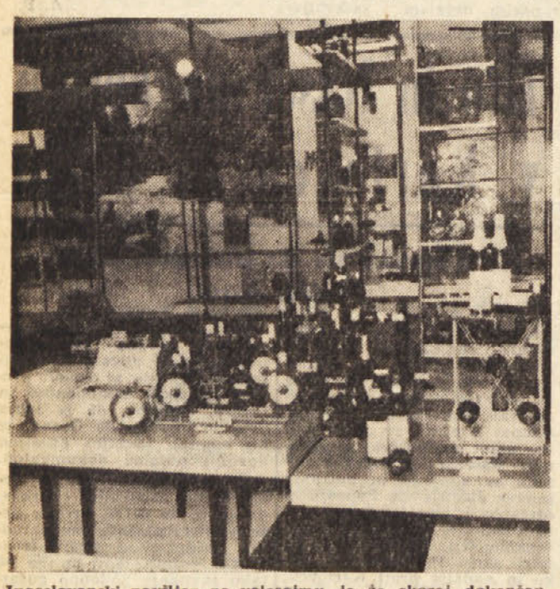

Jugoslovanski paviljon na velesejmu je že skoraj dokončan

Izredno zasedanje

tržaškega pokrajinskega sveta

Predvsem morajo svetovalci potrditi nujne sklepe, ki jih je sprejel odbor med obema zasedanjema

V ponedeljek ob 18. uri bo izredno zasedanje tržaškega pokrajinskega sveta, ki ga že več mesecev niso sklicali.

Dnevni red zasedanja je precej obsežen. Predvsem bodo svetovalci odobrili nujne sklepe, ki jih je sprejel pokrajinski odbor med obema zasedanjima. Druge točke dnevnega reda se tičejo upravljanja vrtca in šole za defektno deco v Vili Giulia, vzdrževanja nezakonskih otrok, na zemljišča v Ul. d'Alviano in Lorenzetti za državni zavod za umetno obrt, ki ga bodo uporabili v druge namene ter nakupa zemljišča za isti zavod v Ulici Calvola, javnega natečaja za sestavo načrtov za ta šolski zavod, pravilnika o najemninah v hišah, ki so last pokrajine, zavarovanja pokrajinskega poslopja v Ulici Rossetti, ogrevanja pokrajinske umobolnice.

Sedem sklepov se nanaša na prenovitvena dela na bivših občinskih cestah, ki so prišle pod pristojnost pokrajine. Te ceste so: boljunška, mačkovljanska, čamporska, šempolajska, cesta pri Orehu, Sv. Barbari in odcepek čamporske ceste od miljske pokrajinske ceste. Drug sklep se tiče začetka gradnje prvega dela ceste Sv. Florijan - Lazaret. Naslednji sklepi se tičejo prispevkov pokrajine raznim ustanovam, deležev, članarin v združenjih. Pokrajinski svet se bo moral izreči tudi o nadomestitvi odv. Fazzinija v pokrajinskem upravnem odboru, o imenovanju dveh predstavnikov pokrajine v upravni svet združenih bolnišnic in predstavnikov pokrajine v okrožne volilne komisije in podkomisije.

Sestanek izvršnih odborov KZ in ZMP

Včeraj dopoldne sta se v Gregorčičevi dvorani sestala izvršna odbora Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov, ki sta razpravljala o perečih vprašanjih, ki zadevajo naše kmete, zlasti pa o vprašanju vzajemne kmetijske bolniške blagajne.

Včeraj svečana otvoritev

NAPETA PREDSTAVA CIRKUSA «ORFEI»

Cirkus «Orfei» ima nedvomno odliko, da je zelo dinamičen, živahen in živ, kar je tudi uvodoma na včerajšnji slavnostni predstavi poudaril ravnatelj cirkusa in slavni krotilec Orlando Orfei. In res, točke gredo mimo gledalca z izredno brzino, tako da ne ostane niti minuta premora in je gledalec v stalni napetosti.

Prav ta drugače tako privlačna lastnost tega cirkusa, pa kronistu otežkoča oris posameznih v večini odlično izvedenih in zanimivih, tradicionalnih pa tudi povsem novih, cirkuških točk. Mimo gledalcev so «odplesali» mali poniji, med katerimi tudi najmanjši nagajivi «topolino», ki ni vedno ubogal. Najmlajši biciklisti-akrobati v Evropi — skupina «Mauro's» — so presenetili z drznimi akrobacijami na kolesih. Sloni seveda vedno predstavljajo veliko privlačnost in marsikomu je zastal dih, ko se je velikanski slon nežno in previdno premikal čez špansko krotilko Zoppe, ki se je vlegla na tla. Novost predstavljajo polarni beli medvedi, ki niso niti najmanj neokretni in mnogo bolj nevarni, kot to izgleda, ko z njimi nastopa krotilka Lilian Daniels.

Ne manjkajo seveda tudi konji, žonglerji, veseli rjavi medvedi in prešerne opice, ki se za zaključek popeljejo z motorjem.

Za Trst je bila tudi nova točka, v kateri so nastopili «cow-boyji» in kjer je spretni Fred Gordon z bičem prižgal na precejšnjo razdaljo vžigalico, ki jo je deklica držala v rokah. Njegov zaključni finale je posebno slikovit, saj z neverjetno naglico z bičem dobesedno razseka časopis na drobne kosce. Posrečena spojitev baleta in akrobatike pa je v nastopu francoskega tria «Nones». Zelo privlačna madžarska akrobatka pa počne drzna izvajanja visoko na trapecu. Trio «Contis» s preciznostjo preskakuje s trapeca na trapec, pri čemer izvajajo dvojne in trojne «smrtne skoke».

Seveda pa velja največje zanimanje za zaključno točko, ko nastopi krotilec Orlando Orfei s svojo skupino levinj, med katerimi je zlasti znana levinja Theret, za katero upravičeno pravijo, da je edina levinja na svetu, ki zna «igrati» komično vlogo. V razgovoru s krotilcem smo glede te levinje izvedeli, da je pravzaprav ona najbolj nevarna in najbolj zlobna in da ga je že večkrat ugriznila. Vendar pa je istočasno tudi najbolj prebrisana, tako da jo je mogoče tudi marsikaj naučiti. Isti krotilec pokaže tudi divje hijene, ki jih ni mogoče zdresirati in kjer ni nobenih cirkuških trikov: človek proti divji živali. Pri čemer ni rečeno, da človek vedno zmaga, kar je krotilec pošteno občutil med zadnjo turnejo, ko ga je hijena globoko ugriznila v nogo.

Skratka večer je zanimiv, napet in živ, tako da si je cirkus vredno ogledati.

GLEDALIŠČA

Slovensko gledališče v Trstu

PREDSTAVE NA PROSTEM NA DVORIŠČU GOSTILNE STEV. 76 V NABREŽINI
Jutri 18. t. m. ob 20.30 Goodrich-Hackett «DNEVNIK ANE FRANK»;
v nedeljo 19. t. m. ob 20.30 Jurčič-Klemenčič «DESETI BRAT».

TEATRO NUOVO
Drevi ob 19.30 ponovitev predstave «Leto kuge» Sergja Minussija z igralci «Stabile» in gojenci Gledališke šole.

Rezervacije in prodaja vstopnic pri gledališki blagajni.

RAZSTAVE

Razstava prof. Avgusta Cernigoja, ki je že več časa v galeriji «Casanuova» v Ulici sv. Frančiška 22-I., se podaljša do jutri.

KINO

Fenice 16.00 «Marines Salomonovih otokov», Julie Adams.
Excelsior 16.00 «Divja Arktika», Walt Disneyev technicolor.
Filodrammatico 16.30 «Kraljica Venera», technicolor, Zsa Zsa Gabor.
Grattacielo 16.00 «Rjovenje misi», Jean Seberg.
Supercinema 16.00 «Jezni mladeniči», Richart Burton, Claire Bloon. Prepovedano mladoletnim.
Arcobaleno 16.00 «Grmenje nad Timberlandom», technicolor, Alan Ladd in Jeanne Crain.
Aurora 15.00 «Les draguers».
Alabarda 16.30 «Joselito» z mladim igralcem TV. Zadnje predstave.
Capitol 16.00 «Krava in ujetnik» Fernandel.
Cristallo 16.30 «Indijanski vodnik», technicolor, Clint Walker.
Garibaldi 16.00 «Izgubljeni sin», eastmacolor, Lana Turner.
Impero 14.30 «Meje na severozahodu».
Italia 16.00 «Nežni spol», June Allyson in Harry James, technicolor.
Moderno 16.00 «Zaseda», Richard Widmark. Technicolor.
Massimo 16.30 «Psihoanalist za gospe», Fernandel, Sylva Koscina.
Vittorio Veneto 17.00 «Veliki kapitan», technicolor.
Ideale 16.30 «Ljubezen v Rimu» Antonio Cifariello, Claudio Villa.
Marconi 16.00 «John Baterflay», Audye Murphy.
San Marco 16.00 «Frankensteinovo maščevanje», Peter Cusing, Eunice Gayson. Prepovedano mladoletnim.
Savona 16.00 «Upor gladiatorjev», Gianna Maria Canale, cinemascope, technicolor.
Odeon 16.00 «Dečki juke boxa», Adriano Celentano, Tony Dallara in vsi najboljši kričači.
Astra 14.30 «I zitelloni».

LETNI KINO
Skedenj 20.15 «Nathalie».
Marconi 20.30 «John Baterflay», Audye Murphy.

Vprašanja v občinskem svetu

Neupravičene diskriminacije pri napredovanju uslužbencev Acegata

Luknje v občinskem kopališču pri «Lanterni» - Dolg «Triestine» občini

Na zadnji seji tržaškega občinskega sveta je svetovalec KPI Muslin med vprašanji opozoril zupana, da se uslužbenci Acegata pritožujejo nad diskriminacijami pri napredovanjih. Zgodilo se je namreč, a so bili nekateri uslužbenci deležni neupravičenih prednosti, drugi pa so bili zapostavljeni in oškodovani, ker ni veljal pri napredovanju kriterij sposobnosti. Muslin je predlagal, naj se ustanovi posebna komisija da stvar prouči.

Svetovalec dr. Pincherle je prosil odbornika Faraguno, naj poskrbi, da se uredi grob pesnika Sabe. Pri tem je povedal, da je pesnikova hčerka, ki živi v Rimu, naročila kiparju Manziju, naj napravi poprsje pokojnega očeta, ter dejal, da bi bilo prav, da bi glede tega navezal odbornik stike s pesnikovo hčerko.

Dr. Pincherle je tudi omenil dela, ki so bila opravljena v kopališču pri «Lanterni», ter jih pohvalil. Dejal je, da so kopalci zadovoljni, da pa se pritožujejo nad velikimi luknjami blizu plaže, ki so nevarne za tiste, ki ne znajo plavati. Zato bi bilo treba te luknje zasuti, ali vsaj opozoriti nanje na kak način kopalce.

Svetovalec Teiner (PSI) je dejal, da dolguje Unione Sportiva Triestina občini že okrog 20 milijonov lir za najemnino za občinsko nogometno igrišče. Čas bi že bil, da društvo plača svoj dolg, če pa ga ne zmore, naj se mu črta, toda naj odslej redno plačuje. Če se zdi najemnina previsoka, naj se zniža za vsa športna društva, ker je vsako razlikovanje krivično. Župan je odgovoril, da je to vprašanje že na dnevnem redu sej občinskega sveta.

Isti svetovalec je tudi vprašal, zakaj še sedaj niso imenovali stadiona po znanem umrlem tržaškem nogometasu Pinu Grezarju.

Odbornik Cumbat je odgovoril nekemu svetovalcu, da ni mogoče dovoliti nekaterim trgovinam, da bi bile za časa turistične sezone ob praznikih in nedeljah odprte, ker bi nastalo s tem preveč težkoč in komplikacij.

SLOVENSKI DIJASKI DOM

Razpis za prijave

1. Dijaki, ki nameravajo vstopiti v šolskem letu 1960/61 v Slovenski dijaški dom kot redni ali zunanji gojenci morajo vložiti prošnjo za sprejem na posebnih tiskovinah, ki jih dobijo pri upravi Slovenskega dijaškega doma v Ul. Ginnastica 72/1 ali pri predsednici Dijaške Matice v Ulici Roma št. 15/II (pri SPZ).

2. Prošnje za sprejem v Dijaški dom se sprejemajo neprekinjeno do izpopolnitve vseh razpoloženih mest.

3. Dijaki, ki niso v gmotnem položaju, da bi plačevali celotno vzdrževalnino, naj vložijo pri Dijaški Matici posebno prošnjo za podporo po navodilih razpisa Dijaške Matice.

4. Vsa ostala pojasnila in navodila prejmejo prosilci pri naslovih navedenih v 1. točki.

UPRAVA SLOV. DIJASKEGA DOMA TRST

DIJASKA MATICA

1. Prošnje se vlagajo na posebnih tiskovinah, ki jih prosilci dobijo pri predsednici Dijaške Matice v Ul. Roma 15/II (pri SPZ) ali pri upravi Dijaškega doma v Ulici Ginnastica št. 72/1.

2. Prosilci lahko prosijo:
a) za podporo za plačevanje vzdrževalnine v Djaškem domu,
b) za izposojo šolskih knjig iz knjižnega sklada,
c) za podporo v drugi obliki.

3. Prošnje sprejemata do 31. julija t. l. predsednica Dijaške Matice ali pa uprava Dijaškega doma. Uradne ure v Dijaškem domu so v času počitnic vsak delavnik od 9. do 12. ure.

4. Vsa potrebna pojasnila in navodila prejmejo prosilci pri zgoraj navedenih naslovih.

Dopis iz Nabrežine

V zadnjih par tednih se večkrat pogovarjamo o naši mladini in njenih šolskih uspehih. Večkrat je na dnevnem redu naš mladinski pevski zbor, ki nas je na mladinskem festivalu v Celju tako častno zastopal. V našem kulturno prosvetnem mrtvilu je ta uspeh pomenil kot blagodejno svežilo, saj smo se že bali, da smo se docela poslovili od pevske tradicije v naši vasi. Pa so se nepričakovano pojavili na odru gojenci Glasbene Matice in dokazali, da še tli ljubezen za našo pesem. Kako močno si želimo, da bi iz teh bogatih darov ta ljubezen rastla in bi mi našo vsebinsko tako bogato in očarljivo pesem poslušali namesto puhlih popevk, ki niso ne krop ne voda in nam polnijo itak že težko glavo; ta bolna umetnost samo prazni srce in duha. Naši mladini moramo na doseženih uspehih iskreno čestitati. Tujski promet nas pušča ob strani. Je že res, da si izletniki želijo višin, čim več obzorja, razgleda, panoram, kar pri nas pretežno manjka, a si hkrati želijo privoščiti tudi telesnih dobrot. Tudi naši gostinski lokali jim ne nudijo teh dobrot v taki meri, da bi tuje goste zadovoljili in jih s tem privabljali. Ali bi se v tem res ne dalo kaj izboljšati? Taka vprašanja si navadno postavljamo in nanje odgovarjamo, ko je prepozno.

Tudi pri nas rastejo novi domovi, stari pa se preurejajo. Nabrežino-kamnolome bi lahko imenovali dvorsko četrt in če bi bilo možno (recimo, da bi bil primeren prehod), bi kmalu zrastli lepi domovi tudi onstran železnice, kjer je bogat razgled.

Kanalizacija v stari vasi gre počasi h koncu; dela sicer še ovirajo promet, kar je pri ozkih in tesnih vaških poteh toliko teže. Zato bi želeli, da bi podjetje delo pospešilo.

Vsakemu ugaja nova stavba za dom onemoglih A kaže, da je ta dom onemogel še preden je začel služiti svojemu namenu. Menda ni bil zgrajen za to, da se bo v nedogled zračil. Če je država dala svoj prispevek, občina sedaj izdatkov za dokončno ureditev doma ne zmore. Če pa nadzorna oblast ni na to mislila, pomeni, da je njeno gospodarjenje skrajno nesmotrno. V takem primeru naj bi se bila sredstva za ta dom porabila za kaj drugega. Upamo pa, da ne bo ta zadeva ostala na pol poti.

S trto so vinorejci zadovoljni: grozdje je v redu cvetelo in se oplodilo, listje je zdravo. Sicer pa napravljajo naši vinogradniki, kolikor jih je še ostalo, drug za drugim svoj testament v skladu z «duhom časa». Tako bomo čez nekaj let pili le spomin na nekdanje breško vino.

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNIŠTVO
TRST-UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559

PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82

UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338

OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.

NAROČNINA
Mesečna 480 lir. — Vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 30 din, mesečno 250 din — Nedeljska letno 1440, polletno 720, četrtletno 360 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT Trst

Številne prijave tatvin Komisariatom javne varnosti

Neznanci so okradli tudi bolnico v splošni bolnišnici, kjer so ji iz nočne omarice odnesli ročno uro in nekaj zlatnine

Dejavnost tatov se je v zadnjih dneh zelo pospešila. Na razne komisariate organov javne varnosti se je ulila skoraj nekakšna ploha prijav. V mnogih primerih so zelo prebrisani tatovi izvršili svoja protizakonita dejanja predvčerajšnjim ali v preteklih dneh, toda njihove žrtve so prijavile tatvine šele včeraj. Pripomniti je vsekakor treba, da gre v mnogih primerih za manjše tatvine, nekatere izmed njih pa so vseeno občutne.

56-letna Maria Bartolini iz Ul Timeus 14, je prijavila letečemu oddelku policije, da ji je neznanec ukradel listnico z 8.000 lirami. Ženska se je vozila na trolejbusu št. 19 in po njeni izjavi ji je bil denar ukraden na odseku Ul. Carducci. Tatvina se je dogodila že 11. t. m., toda Bartolinijeva je prijavila zadevo policiji šele včeraj.

Lia Rizzo - Corticelli, stara 25 let, iz Ul. Ghirlandaio 18, pa je prijavila komisariatu v Ul. Caprin, da so ji neznanci odnesli iz kašče poslopja v katerem stanuje, par gumijastih plavuti, eno plastično žimnico, majhno jadralno letalo in zavitek revij «Gioia» in «Settimana Incom». Ženska ni znala povedati kdaj je bila tatvina izvršena.

34-letno Furlanko Secondo Turco - Arlellini pa je doletela smola, ki se je bo verjetno spominjala dokler bo živela. Ženska, ki je doma iz Faedisa (Videm), je namreč sedaj v splošni bolnišnici in prav tam so ji neznani tatovi odnesli ročno uro in zlat nosilni pas. Ukradene predmete je hranila v predalu svoje posteljne omarice. Domneva, da so jo neznanci okradli v noči med 14. in 15. t. m.

Marija Planinec, stara 40 let, iz Ul. Piave 27, pa je prijavila komisariatu javne varnosti v Barkovljah, da so ji neznanci ukradli včeraj ponoči avtomat za prodajo zvečilnega gumija. Aparat je bil postavljen pri vhodu v kavarno v Ul Montorsino 11. Skupna škoda znaša 23.000 lir.

Claudio Zorzenon, star 30 let, iz Ulice della Guardia 13 je imel smolo pri morju. Centralnemu komisariatu javne varnosti je prijavil, da so mu neznanci odnesli prejšnjo noč iz čolna, ki ga je pustil v kanalu, 100 metrov vrvi in en par hlač. Skupna škoda znaša 15.000 lir.

Tudi v cvetličarno so tatovi pomolili svoje nosove. Tu se niso zanimali za cvetlice, temveč za denar. 60-letni Ani Rupel-Gerli, ki je lastnica trgovine, so namreč prejšnje noči ukradli od 20.000 do 30 tisoč lir. V trgovino, ki stoji v Drevoredu XX. septembra 4, so neznanci prišli skozi okno, ki je nad vhodnimi vrati.

Francesco Grimaldi, star 26 let, stanujoč na Trgu Giarrizzole 5, pa je prijavil policijskim oblastem pri Sv. Soboti, da so mu neznanci ukradli prejšnjo noč lambreto z evidenčno tablico št. 16287, ki jo je pustil na cesti nedaleč od svojega stanovanja.

V soboto na Kontovelu

VEČER SLOVENSKE MODERNE PESMI

Jutri 18. junija ob 20.30 priredi orkester «Vesna» iz Križa v dvorani na Kontovelu kulturno - zabavni Večer slovenske moderne pesmi ob sodelovanju kriške, proseške in kontovelske mladine. Orkester vodi Mario Bogatec, napovedovalec pa bo Lucijan Tence. Spored vsebuje 26 pesmi, od katerih jih je uglasbil 10 sam Bogatec. Med drugimi so na sporedu tudi Avsenikove.

Agentje upravne policije so v maju popisali cene na debelo in drobno pri raznih trgovcih ter na osrednjih in rajonskih tržnicah. Pri tem so ugotovili, da je bil tudi v maju potek cen nekaterih osnovnih življenjskih potrebščin precej ugoden. Tako so se med drugim znižale cene masla, sira in jagnjetine.

Z malim tovornikom v kamion

Ulice mestnega središča, med Ul. Carducci in Korzom Cavour, predstavljajo vedno resno nevarnost posebno za avtomobilski promet, ker se skoraj povsod križajo pravokotno. Tudi v jutranjih urah ni nevarnost nič manjša, kar je na svoji koži okusil 36-letni Giuseppe Agapito iz Ul. Aleardi 5, uslužbenec pri tvrdki Parovel, ko se je včeraj ob 5.30 peljal z lahkim poltovornikom po Ul. Roma. Ko je prišel do Ul. Torrebianca, je trčil ob kamion, ki ga je vozil 30-letni Remigio Murano iz Stare istrske ceste 167 v smeri proti Korzu Cavour. Zaradi trčenja se je Agapito pobil po čelu, zatilniku in po levem komolcu ter dobil lažji pretres možganov. Prepeljali so ga z rešilnim avtom v bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti 20 dni.

Psiček ugriznil deklico

Nekaj čez 10. uro včeraj dopoldne se je 14-letna Liciana Bonetta iz Ul. Marchesetti 43 igrala s psičkom Foksom, ki je last družine Calussi. Deklica je šla s svojo materjo obiskat znance, ki stanujejo v Zgornjem Rocolu 1080. Nenadoma je psiček popadel Liciano ter jo ugriznil. S taksijem so jo prepeljali v bolnišnico, na stomatološki oddelek, kjer so menili, da bo okrevala v 10 dneh.

Neroden padec v stanovanju

Nekaj čez 21. uro včeraj so prepeljali z rešilnim avtom v bolnišnico 94-letno Anno Tomasich - Vitri iz Ul. Denza 4. Ko je starka hodila po svojem stanovanju, se ji je spodrsnilo in je nerodno padla po tleh. Pri padcu se je lažje pobila po levem sencu ter po levem stegnu. Zdraviti se bo morala 5 dni.

Včeraj svečana splavitev protipodmorniške fregate

Na svečanosti so bile prisotne visoke osebnosti vojne mornarice in krajevnih oblasti

V ladjedelnici CRDA Sv. Marka so včeraj svečano splavili v morje protipodmorniško fregato «Carlo Bergamini». Nekaj pred 11. uro je na slavnostni oder prispela botrica ladje vdova preminulega kapitana oklopnice «Roma» po katerem je dobila nova fregata ime. Takoj za njo so prišli predstavniki oboroženih sil in med njimi načelnik vrhovnega štaba mornarice Corso Pecori Giraldi, ki so ga spremljali komandant flote zasidrane v pristanišču admiral, odlikovan z zlato kolajno, Mimbelli, poveljnik severno - vzhodnega vojaškega področja, armadni general Lodovico Donati in drugi visoki častniki.

Po točno predvidenem programu je botrica s sekirico presekala trak, ki je povezoval steklenico šampanjca in spustil v pogon naprave, da je fregata počasi pričela polzeti v morje.

Častna straža je ladjo pozdravila, zunaj v zalivu pa sta dve vojni ladji razobesili vojne zastave, s čimer je bila vojaška slovesnost zaključena.

Po splavitvi je najprej govoril opolnomočeni delegat CRDA ing. Pacchiarini, ki je v zbranih besedah poudaril pomen te splavitve za ladjedelnico ter ugotovil, da je bila ladjedelnica Sv. Marka vedno sposobna graditi tudi najbolj zahtevne vojne ladje. Za njim je spregovoril admiral Corso Pecori Giraldi, ki je orisal pomen in naloge vojne mornarice in poudaril sposobnost tržaške ladjedelnice.

Na svečani splavitvi so bili prisotni vidni predstavniki tržaških oblasti in med njimi vladni generalni komisar Palamara, predsednik pokrajine Gregoretti, župan Franzil in druge osebnosti.

Novi člani uprave tržaškega velesejma

Predsednik republike je izdal odlok, po katerem bodo v upravnem svetu tržaškega velesejma kot ustanovni člani: tržaška pokrajinska uprava, tržaška občina, trgovinska zbornica, Javna skladišča, Pokrajinska turistična ustanova, Krajevna turistična ustanova, Združenje industrijcev, Združenje male industrije, Združenje julijskih brodarjev, Združenje linijskih brodarjev, Banca del Lavoro, Zveza trgovcev na debelo, Združenje trgovcev na drobno, Združenje obrtnikov, Zveza voditeljev podjetij, Združenje speditorjev, Tržaška posojilnica, Združenje lastnikov javnih lokalov, Kmetijski konzorcij, Ustanova industrijskega pristanišča, tržaški ravnateljstvi Riunione Adriatica di Sicurtà in Assicurazioni Generali.

V nedeljo 19. junija v KRIŽU

SINDIKALNA VESELICA

v kriškem Ljudskem domu s pričetkom ob 15. uri

Igrala bo krajevna godba

Narodne pesmi bo izvajal ZBOR MLADINCEV

Ob 20. uri PLES z izbranim orkestrom

V teku veselice bosta prisotnim spregovorila:

ARTURO CALABRIA, tajnik NDZ—CGIL

FRANC GOMBAČ, član glavnega odbora NDZ-CGIL

Delavci!
UDELEŽITE SE VESELICE S SVOJIMI DRUŽINAMI !!

Koristni naslovi in tel. številke

Občinski davčni urad: Ulica Nordio 11 — Urnik: od 8,10 do 12. V februarju, aprilu, juniju, avgustu, oktobru in decembru, ko zapadejo roki za plačilo davkov, so uradi odprti v dneh od 10. do 18. tudi popoldne, in sicer od 15,30 do 17,30.

Anagrafski urad: Ul. A. Diaz št. 25 - 27 — tel. 35-425. Urnik: od 8,30 do 12.

Občinski trošarinski urad: Ul. del Teatro 4 — tel. 35-520.

* * *

Gasilci — 22-22

Rdeči križ — Trg V. Veneto 24-024

Prometna policija — 37-777

Glavna bolnišnica — 93-743

ACEGAT (za okvare): 24-151

ŠOLSKE RAZSTAVE IN PRIREDITVE

Industrijski strokovni tečaj na Opčinah priredi razstavo ročnih del in risb učencev in učenk, ki bo odprta jutri, 18. in v nedeljo 19. t.m. od 9. do 12. in od 15. do 20. ure v šolskem poslopju na Bazoviški cesti št. 7.

RAZNA OBVESTILA

Ljudska knjižnica v Trstu v Ul. Roma 15 obvešča svoje bralce, da ne bo poslovala od 20. junija do 10. julija t.l.

Filatelistični klub «L. Košir». V nedeljo 19. t.m. od 10 do 12 običajni sestanek v Ul. Roma 15.

IZLETI

IZLETI SPDT

V nedeljo dne 19. junija izlet na Vremščico. V nedeljo dne 10. julija v Kranjsko goro z izleti v Tamar, Krnico itd., tudi z žičnico. Vpisovanje v Rimski ulici 15-II. Za oba izleta zadostuje propustnica. Povratek čez Vršič, Trento in Bovec in čez blok ob Nadiži v Cedad.

Zbirališče za izlet na Vremščico ob 6.45 na avtobusni postaji.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

Biasoletto, Ul. Roma 16; Manzoni, Ul. Settefontane 2; Marchio, Ul. Ginnastica 44; Rovis, Trg Goldoni 8 in dr. Rossetti, Ulica Combi 19

MALI OGLASI

ZIDARSKO in **PLESKARSKO** delo izvršim perfektno. Telefonirat: 64-623.

PODI IZ FURNIRJA po 330 lir kv. m — se prodajajo v Ulici Gambini 3.

KINO ŠKEDENJ

predvaja danes 17. t. m. ob 19.45 in ob 20.15 na prostem film:

«Nathalie»

Igra MARTINE CAROL

VOZNI RED VLAKOV

Veljaven od 29. maja

Odhodi — Prihodi

TRST—GORICA—VIDEM

3.45 — 5.16 — 6.18 b — 6.24 — 7.45 b — 9.45 — 12.20 b — 12.30 — 13.55 b* — 14.26 — 16.17 — 17.37 — 19.10 b — 20.16 b — 20.27 — 21.37
* vozi ob sobotah od 25. 6. do 10. 9. in od 17. 12. do 25. 2.; vsak dan pa od 1. do 31. avgusta

0.56 b — 7.15 — 8. — 8.23 b — 9.12 — 9.30 b — 11.46 — 15.07 — 16.55 — 17.52 b — 19.43 — 21.05 — 22.20 b — 23.20 — 23.58 b
* vozi ob nedeljah od 25. 6. do 10. 9. in od 17. 12. do 25. 2.; vsak dan pa od 1. do 31. avgusta

TRST—LJUBLJANA

0.19 b — 8.32 b — 11.57 OE — 16.04 b

5.50 b — 13.18 b — 17.28 OE — 20.06 b

TRST — TRŽIČ—PORTOGRUARO—BENETKE

5.40 — 6.12 rI — 6.40 b — 7.14*** — 8.45 r — 10.14 b — 10.24 — 12.55 r — 13.32 — 14.52 b — 16.40 b — 17.03* — 17.53 OE — 18.38* — 19.25** — 20.50 r — 22.17 b
* samo do Portogruara
** samo do Cervignana
*** do Tržiča, razen ob nedeljah

6.23** — 7.32* — 7.45 b — 9.22 b — 10.22 r — 11.33 OE — 13.27 b — 13.57** — 15.22 b — 17.05 b — 18.10*** — 18.37 rI — 19.08* — 19.50 b — 21.20 r — 22.35 — 23.42 b
* iz Portogruara
** iz Cervignana
*** iz Tržiča, razen ob nedeljah

TRST — OPČINE

5.32 — 6.58 — 13.37 — 17.58 — 20.00

7.05 — 11.24 — 17.20 — 21.48

OE — Orient-Express
b — brzec
r — rapido
rI — rapido samo I. razred

Dne 15. t. m. je nenadoma preminila naša nadvse draga

VALERIJA VATOVEC por. FURLAN

Žalostno vest naznanjajo mož NICOLO', otroci DUSAN VASIC, ERVINO FURLAN, GRAZIELLA FURLAN in RIZZO, sestra ANA LEMPFERT in ostali sorodniki.

Pogreb pokojnice bo danes 17. t. m. ob 15.30 uri iz hiše žalosti, Ulica Murat št. 14.

Kongo pred uradno proglasitvijo neodvisnosti

Kdo je Patrice Lumumba bodoči predsednik države?

Bivši poštni uslužbenec - Star je 34 let in ima 4 otroke - Je najmočnejša in najodločnejša politična osebnost države

30. t. m. bo uradno proglašena neodvisnost Belgijskega Konga. Rezidencialni minister za splošne posle v Belgijskem Kongu Ganshof Van Der Meersch je pred dnevi poveril članu glavnega izvršnega kolegija in predsedniku kongoleškega nacionalnega gibanja Lumumbi nalogo, da začne s posvetovanji za sestavo prvo kongoleške vlade.

Kdo je Patrice Lumumba, ta komaj 34-letni bodoči in prvi predsednik neodvisnega Konga?

Nekateri zapadni opazovalci pravijo, da je «zelo nevaren», prijatelji v Kongu in izven njega pa ga uvrščajo v vedno večjo galerijo portretov novih politikov nove Afrike poleg predsednika Gane Nkrumaha, predsednika Gvineje Turea in predsednika Toga Olimpia. V svoji domovini, ki je večja od vse zapadne Evrope, je Patrice Emergy Lumumba edina politična osebnost, katerega popularnost prehaja meje enega samega področja ali pokrajine. Doseljeni Belgijci pa seveda niso nikoli gojili simpatij do tega bivšega poštnega uslužbenca, nemirnega in često zelo ostrega v izjavah, ki je v Kongo prvi prinesel protikolonialistična gesla iz Akre in Konakrija, zaradi česar je bil tudi zaprt vse do njegovega odhoda na bruseljsko konferenco, oziroma do njegove zmage na prvih volitvah v Belgijskem Kongu.

Za ljudi, ki v Leopoldvillu in drugih mestih Belgijskega Konga v dolgih repih čakajo na avionske karte za Evropo, Lumumba ni samo voditelj največje politične stranke, temveč tudi poosebljenost neodložljivega konca dobe, ki je trajala 75 let. «Ne želim, — pravi Lumumba, — da bi neodvisnost, ki jo bomo dobili, bila samo formalna ali polovična. Naša zemlja mora postati in ostati neodvisna v vsakem pomenu te besede».

Visoki in vitki Kongoležan se je rodil pred 34 leti v pokrajini Kasaj. Dokončal je gimnazijo, v dopisnih tečajih pa je študiral pravo in književnost, dokler se ni z 19 leti zaposlil v poštnem uradu v Stanleyvillu. Predpostavljeni so ga hvalili vse dokler se ni začel baviti s politiko. Ko je leta 1958 ustanovil Narodno gibanje Konga, ni bil več poštni uradnik. Poročen je in ima 4 otroke. Starejša dva obiskujeta belgijsko šolo v Leopoldvillu. «Želel bi, da bi moji otroci študirali v Evropi, pravi Lumumba. Ozračje v Afriki ni dobro.»

V svoji zahtevi po takojšnji neodvisnosti Konga ni bil edini, toda gotovo eden najbolj odločnih. Ko se je po krvavih nemirih v začetku prejšnjega leta začelo politično prebujanje Belgijskega Konga, ki je privedlo do njegove neodvisnosti še preden se je to splošno pričakovalo, je Lumumba pokazal, da na poti k svobodi noče nobenih kompromisov. Tedaj se je od Narodnega gibanja Konga oddvojilo bolj umerjeno krilo, ki ga vodi Albert Kalondži, toda večina je ostala z Lumumbo. Tudi potem ko je bil preteklo jesen zaprt zaradi nemirov v Stanleyvillu, je bil za kolonialne oblasti prav tako nevaren za rešetkami kot če bi bil na svobodi. Na zahtevo belgijskega ministra za Kongo Schrijvera je bil zaradi tega izpuščen na svobodo. Pristaši Lumumbe pa so sklenili, da bodo konferenco za okroglo mizo v Bruslju tako dolgo bojkotirali, dokler se pri njej ne bo pojavil tudi njihov vodja.

Konferenca, na katero je prišel tri dni po izpustitvi iz zapora, je sklenila, da bo neodvisnost Konga proglašena 30. junija. 20. junija bi morale biti volitve za formiranje vlade. Poslednja etapa neodvisnosti — sprejem ustave in izvolitev šefa države — na konferenci ni bila točno določena.

Dva in pol meseca kasneje so maja delegati na II. konferenci za okroglo mizo razpravljali o ekonomski bobočnosti Konga, toda Lumumbe tokrat ni bilo med njimi. Šef narodnega gibanja in trenutno najmočnejši politični vodja, po mišljenju lista «New York Times» ni hotel zapustiti dežele zaradi intrig, ki se kujejo že sedaj okrog izbire bodočega voditelja države. 15. maja je izjavil, da točno ve, da je 57 Evropejcev, ki kujejo zaroto proti svobodi Konga in da je njihova imena izročil guvernerju. Čeprav je zahteval, da se ti ljudje izženejo iz Konga, je do belih priseljencev obziren in umirjen. «Ne mečite kamenja na avtomobile Evropejcev», je večkrat pozival v svojih govorih. «Če pijete čašo palmovega vina in gre mimo vas Evropejec, povabite ga, da se vam pridruži. On je vaš brat in delati morate skupno.» Lumumba poudarja, da je to mogoče samo v svobodnem Kongu, v katerem bo obstajala enakopravnost za vse prebivalce.

V nekem svojem intervjuju je zahteval ukinitev izkoriščanja. «Vsi dobički evropskih družb so doslej odhajali v Evropo. Želimo, da ostane ta denar tukaj.» Plemenske razprtije, ki jih je podpiral kolonizatorski princip «Deli in vladaj» predstavljajo največjo nevarnost za enotnost Konga. Zaradi tega se Lumumba poteguje za centralizirano državo, medtem ko je vodja gibanja Akabo Joseph Kasavubu istočasno zahteval federalni sistem z močnimi samostojnimi pokrajinskimi vladami.

«Če to dovolimo, bo Kongo razpadel», odgovarja Lumumba. Med volitvami, ki so trajale dva tedna, je 2. t. m. Lumumba med tiskovno konferenco presenetil novinarje in opazovalce z izjavo, da namerava na osnovi dotlej znanih volilnih rezultatov postati vodja države in predsednik vlade nove republike. Med ostalim je zahteval tudi neodložljivo izvolitev šefa države z direktnim glasovanjem, neodložljiv umik belgijskih čet iz Konga, neodložljiv odhod belgijskega ministra za Kongo Van Der Meerscha in novo zastavo.

«Nasprotniki so mu očitali, da s tem krši odredbe konference za okroglo mizo. Lumumba jim je očital zavist, češ, da rezultati volitev pokazujejo, da je njegova stranka, oziroma njegovo krilo stranke dobilo največ glasov in največ mest v novem parlamentu. Od 137 poslancev bo Lumumbivo krilo Narodnega gibanja poslalo v Luluaburg — novo mesto neodvisne republike — 35, Kolondžijevo krilo pa 8 poslancev. Druga najmočnejša stranka z 22 poslanskimi mandati je probelgijska stranka narodnega progresa, ki jo vodi Paul Bolja.

Glavni tekmec Lumumbe, šef gibanja Akabo Joseph Kasavubu, je doživel na volitvah poraz. Z 12 poslanci je njegova stranka na 4. mestu, ker ima mandat manj od levičarske stranke afriške solidarnosti Gizenge. Skupina Cerea iz pokrajine Kivu je dobila 10 poslancev, skupina Bulubakat pa 7, Preostalih 20 poslancev pripada različnim manjšim strankam, ali pa so neodvisni, vendar se pričakuje, da bo večina med njimi podprla Lumumbo. Volitev se je udeležilo 65 strank in skupin.

Položaj se je medtem začel komplicirati še pred prvim zasedanjem parlamenta. Kasavubu je sklenil, da bo njegova stranka formirala svojo vlado v Spodnjem Kongu, slične tendence pa obstajajo tudi v pokrajini Kasaj, kjer bi hotel formirati svojo vlado vodja zmernega krila Lumumbove stranke Kalondži. Taka slabitev enotnosti države že pred njenim nastankom resno ogroža neodvisnost in suverenost mlade republike kar je tudi v željah belgijskih kolonialistov, ki bi hoteli s svojimi 115.000 naseljenci še naprej vladati v tej bogati afriški deželi, katere prvi koraki v svobodo se zdijo tako težki in negotovi.

Slovenska slikarska umetnost na Danskem

Slikar Mario L. Vilhar in župan danskega mesta Kertemminde sta si podala roke. V ozadju oljnata slika Maria L. Vilharja «Ribiški praznik v Piranu».

Slikar Mario L. Vilhar «poslanik dobre volje»

Prijateljska povezanost med Piranom in Kertemindejem

Te dni se je vrnil iz Danske slikar Mario L. Vilhar, ki je v aprilu že četrtič razstavljal v tej severni deželi in sicer na Mednarodni spomladanski razstavi v Odenseu. Številnim obiskovalcem razstave je predstavil prvič tudi dela slovenskih grafikov Milana Batista in Mariana de Reggija. Razen zastopanih nordijskih slikarjev je razstavljal svoje pastele tudi Italijan Antonci.

Čeprav je Mario Vilhar dobil za svoja slikarska in kiparska razstavljena dela pozitivno oceno kritikov, saj ga prištevajo med resne kandidate za umetnika mednarodnega formata, je njegovo bivanje imelo tokrat širši pomen.

S svojim prvim samostojnim razstavljanjem v Odenseu in Kopenhagnu ter prvim sodelovanjem na Mednarodni razstavi v Odenseu leta 1958, gotovo pa s prenosom njegove prve samostojne razstave v Odenseu po danski televiziji, si je Vilhar pridobil simpatije ne le ljubiteljev likovne umetnosti, temveč danskega ljudstva nasploh. S svojimi študijskimi potovanji po tej deželi je širil zanimanje za Jugoslavijo.

Na otoku Fyn leži majhno idilično ribiško mestece Kerteminde, ki je bilo že znano za časa Vikingov, saj leži nedaleč tam kot nema priča teh ponosnih pomorščakov ostanek njihove ladje. Mario Vilhar je dobro vedel, da ima z Dansko Jugoslavija tesne gospodarske stike, saj tudi Litostroj, kjer je zaposlen, dela v licenci s svetovno znano dansko firmo Burmester et Wain Alpha Diesel ladijske motorje in si je omislil zakaj ne bi našel kakšno jugoslovansko mestece podobno temu in ga povezal s prijateljskimi stiki. Takšna zveza bi med seboj povezala dva naroda, da bi se razen po suhoparni gospodarski in monetarni liniji spoznala med seboj tudi nekoliko globlje po duševni in umetnostni plati.

In tako je izbral Piran kot najbolj podobno mestece za to zvezo. O tem je takrat govoril s tamkajšnjim županom Petrom Tvedskovom in po vrnitvi s predsednikom občinskega odbora Pirana Davorinom Ferligojem. Prvega maja letos je imel v tej zvezi v Kopenhagnu razgovor tudi s predsednikom danske vlade g. Viggo Kampmanom, ki je Vilharju tudi pismeno izjavil, da «je to prijateljstvo s Piranom zelo dobro», nakar je bilo v Kertemindeju na konferenci za tisk in z mestnim svetom to prijateljstvo tudi uradno potrjeno. Ob tej priložnosti je Vilhar podaril mestu Kerteminde svojo oljnato sliko «Ribiški praznik v Piranu», ki je žela na prejšnjih njegovih razstavah na Danskem številna priznanja in ki visi sedaj v sobi župana v mestni hiši tega mesta.

Tako je Postojnčan Mario Vilhar dokazal, da ne dorašča samo v dobrega umetnika, temveč da je tudi spreten «poslanik dobre volje». O tem dogodku se je veliko pisalo v tamkajšnjem tisku in Vilharjeva propaganda za rodno deželo je rodila takojšen plod. Za mnoge Dance Jugoslavija ne bo več zaprta knjiga, temveč knjiga, ki jo bodo radi prebirali.

Za to potovanje na Dansko si je moral Mario Vilhar, kljub številni družini, vzeti dvomesečni brezplačni dopust, finančno pa je bilo realizirano z uspehom njegove sedme samostojne razstave, ki jo je imel pred odhodom na Dansko meseca marca v Trbovljah.

Kaj smo gledali po TV

Medtem ko se po napovedih ministra Tupinija zbirajo nad italijansko filmsko produkcijo in tudi nad televizijo črni oblaki v obliki poostrene cenzure, ki naj v imenu lažne moralistike obvaruje italijansko ljudstvo in predvsem mladino, pred pohujšanjem, določene kroge pa pred razkrinkavanjem alla Fellinijev film «Sladko življenje», se italijanski televizijski programi nadaljujejo z izmenično srečo od redkih viškov prek sive povprečnosti do zelo pogostih padcev v brezno ničvrednosti.

«Il Novelliere»

Med redke viške smo že takoj po prvi oddaji uvrstili rubriko «Il Novelliere». Naslednji dve oddaji sta nas potrdili v našem prepričanju, da gre za res kvalitetno in skrbno pripravljeno televizijsko rubriko, četrta oddaja pa je v neki meri celo prekoračila vsa naša pričakovanja. Posvečena je bila velikemu ruskemu pisatelju in dramaturgu Antonu Pavloviču Cehovu, najbolj intimnemu pevcu bogate ruske duše na celotnem razponu njene tonske lestvice od razigrane prešernosti do globoke sentimentalnosti in obupa.

Spričo svojstvenosti ruske duševnosti, težko prenesljive v jezik z drugačnimi izraznimi značilnostmi, nas je nekoliko zaskrbljalo če bo Cehov lahko zaživel pred nami res tak kakršen je v resnici v svojih delih. Nekaj tovrstnih televizijskih izkušenj v preteklosti nas je namreč v tem pogledu že razočaralo. Toda ta upravičena zaskrbljenost je kmalu izginila in če pripada za to velika zasluga avtorju priredbe in izbora Guidu Arrivabeneju, ne odpade nič manjši delež na igralce, katerim je v nekaterih scenah bolj v drugih le malo manj, uspelo pričarati pravo rusko čehovljansko vzdušje in oživiti vrsto tipičnih ruskih likov svoje dobe.

Avtor si je oddajo zamislil tako, da se na odru «Teatra d'Arte» zberejo ob prvi obletnici Cehova smrti 2. julija 1905 nekateri pisateljevi sorodniki in intimni prijatelji in se pod vodstvom režiserja, ki pripravlja njihov nastop, uvrščajo na sceno medtem ko režiser sam prevzame vlogo napovedovalca in povezovalca, delno pa tudi recitatorja. Na ta način se je pred nami odprl Cehova intimni album živih slik, začenši od upokojenega generala Buldejeva iz novele «Konjski priimek» in postajnega načelnika Stičkina iz novele «Dober finale» prek pevke opernega zbora Paše iz novele «Zborovska pevka» in mlade Mašenke Pavleckaje iz novele «Zmeda», ki užaljena zapusti službo vzgojiteljice potem ko jo je gospodinja osumila kraje zaponke z briljanti, katero je v resnici vzel njen mož, pa do sodnika Pjotra Sergejiča in gospodične N.N., ki se nekega deževnega poletnega dne preda njegovemu ljubezenskemu šepetanju in življenjskemu upanju, a ostane na koncu razočarana. Vmes smo lahko prisluhnili še dobro recitiranim novelam kot na primer oni o nesrečnem uradniku, ki je v gledališču nehote kihnil naravnost v plešo pred njim sedečega predstojnika.

Od nastopajočih bi posebej omenili Sergia Tofana, Alberta Lupa, Arolda Tierija, Antonia Pierfedericija, Franca Volpija, Ave Ninchi ter Eleno Zaraschi.

Baletni vložek v originalni izvedbi moskovskega baleta za Cehova sicer ni bil bistven in niti potreben, kar je bilo med oddajo samo tudi rečeno, pomagal pa je ustvariti nekoliko tistega ruskega vzdušja, ki je med scenami samimi tu in tam malce zbledelo. Balet je svoje delo dobro opravil, posebno njegov moški del.

Za take oddaje bomo televiziji vedno hvaležni in že danes nam je lahko žal, da se bo ta izredno posrečena in uspela rubrika režiserja D'Anze zaključila že prihodnji teden z oddajo, ki bo posvečena angleškemu pisatelju Oscarju Wildeju.

«Romanticizem»

V ciklusu Ljudskega gledališča je bila v soboto na programu Rovettova drama «Romanticizem». Gre za odlomek iz «Risorgimenta», vendar pa delo ne sodi med najboljša s tako vsebino. Dogaja se v Lombardo-Venetu leta 1854 neposredno po neuspešnem Mazzinijevem uporu in govori o patriotičnih in sentimentalnih zgodbah grofa Lambertija, katerega kljub pripadnosti avstrijskantski družini prevevajo plemenita nacionalna čustva.

Oddaja je bila dostojna, čeprav zasedba ni bila vrhunska. V glavnih vlogah so nastopali Gianni Santuccio, Valeria Moriconi, Giulio Bosetti itd.

* * *

Med boljše oddaje v preteklih dneh moramo prištevati še nadaljevanje ankete «Takšni kakršni smo», ki pa je morda nekoliko preveč zašla v fragmentarnost in samo nakazovanje problemov.

Rubrika «Sentimentale» se nedvomno popravlja in če drugega ne vsaj nekoliko zabava. Ljubitelji lahke glasbe in popevk pa prihajajo bolj na svoj račun s prenosom 8. festivala napolitanskih pesmi, čeprav kvaliteta pesmi ni ravno zadovoljiva.

j. k.

Z obiska slovenskih vasi na planini Bernadiji

Kak starejši možakar v Zavrhu jo «ureže» kar po kranjsko...

V bližnji vasi Vizontu pa je slovensko narečje močno pomešano s furlanščino zaradi neposrednejšega stika s furlanskimi naselji

Ko sem se odpravil z Brega, se je dan že nagibal. Sel sem mimo Podbrda proti vasi Ter, tu sem stopil čez most na levi breg istoimenske reke in se od tod nameril proti zadnji slovenski vasi Njivicam, ki leži tik pred vhodom v sotesko, koder si reka Ter utira tesno pot proti Tarčentu. Tu se ustavim v čednem gostišču, ki je namenjeno letališčarjem, ki prihajajo sem na svež gorski zrak. Ker sem bil že najavljen, sem dobil ustrezno preskrbo.

V gornji dolini reke Ter so sledeče slovenske vasi: Ter (Pradielis) ob levem bregu rečice. Brdo, kjer je tudi županstvo, je na desni strani više na pravem brdu. Nekaj kilometrov više proti izviru reke, ki ob podnožju Muzčevega pogorja privre kar iz tal, sta dve planšarski vasici na prodnati ploščadi: Ta na tavjele (tam na «tavjele» - tavola) in Muzac, kjer so nekoč bile staje za molžo. Ta kraj obdajajo visoke gore.

Da bi prebivalci teh osamljenih krajev mogli priti v stik z glavnim tržiščem v Tarčentu, je bila uvedena avtobusna zveza, koder avtobus vozi po dvakrat na dan, in tudi direktna avtobusna zveza z Vidmom.

Naslednjega dne sem se odpravil z avtobusom do Krož (Crosis), kar je približno sredina terske soteske, kjer se pot odcepi navzgor na planoto Bernadije. Tu sta vasi Zavrh in Vizont (Villanova in Chialminis). V zadnjih časih lepo speljana gorska cesta se počasi vzpenja do vrha, kjer smo že okoli 700 m nad morjem. Sem prideš v eni uri peš, po bližnjicah pa tudi v tri četrt ure hoje.

Vas Zavrh je, kot druge vasi, raztresena po skupinah hiš. Na najvišjem mestu je pač cerkev. Slovensko narečje, ki se tu govori, je vsekakor boljše od narečij, ki so v rabi v prejšnjih vaseh, in je podobno onim iz doline Tera.

V Vizontu pa je jezik močno pomešan s furlanskimi besedami. Kot bomo videli pozneje, imajo ti ljudje več stikov s furlanskimi vasmi v ravnini pod Bernadijo planoto. V Zavrhu pa naletiš na več starejših ljudi, ki so še v dobi Avstrije hodili na delo na Kranjsko in drugam po Sloveniji in se tam naučili krajevnih narečij, tako da se pred menoj postavijo, da znajo pravilnejše slovenščine. Nekateri so jo «urezali» kar po kranjsko, nekateri celo z ljubljanskim prizvokom. Lepo jih je bilo poslušati.

Mladina pa govori drugače, v domačem narečju. K temu pripomorejo starši in pa dejstvo, da ima vas stike s slovenskimi vasmi iz terske kotline in s slovensko vasjo Viškorša. V tej vasi, v Zavrhu, koj pod cerkvijo živi tudi domači pesnik, ki pesnikuje razne prigodnice in pesmi. Poznajo ga tudi nekateri slovenski jezikoslovci iz Ljubljane (Ramovš in Bezlaj), ki so koj po vojni obiskali te kraje in jim je on v dialektološkem smislu oskrbel marsikatero jezikovno drobtinico in fonetično razlago za izgovarjavo njim manj znanih domačih besed. List «Matajur» prinaša od časa do časa tudi kako njegovo delo. Kot primer narečja v tej vasi naj navedem neko njegovo voščilo bivšemu domačemu vikarju ob njegovem godu:

«Augurie (voščila) zavarskemu vincjiariju za njena onomastik (god).» «Sjor vincjari! Ja se čujem kontent enu onoran (počaščen), beti nancoj z vami tle na to taulo (mizo) invidan (povabljen); ma čujem se, ke nekšna žalost me domina (obvladuje), za ke ma lava (glava) van ljepe augurie storte neznan... itd.»

Gospodarsko so tudi prebivalci teh gorskih predelov podobno siromašni kot prebivalci drugih vasi te pokrajine. Njihov letni dohodek, ki služi kot merilo življenjske ravni, je po najnovejših statističnih podatkih eden najnižjih in znaša komaj 42.000 lir, in to v nadiškem okraju. Tod bo verjetno še nižji. Po podatkih trgovinske zbornice v Vidmu znaša letni dohodek posameznega prebivalca v čedadskem okraju 66.000 lir, v tarcentskem okraju in še posebej v gorah bo še znatno nižji. Takšno je stanje v vsej Karniji ter po glavnih in stranskih dolinah Tera, to se pravi v Reziji in Rakovljanski dolini.

V Zavrhu je tudi globoka podzemeljska jama, ki so jo nedavno tega po naključju odkrili. Razmeroma tanka plast kraškega sveta jo je krila dolga stoletja. V njej je mnogo skupin kapnikov, jamskih votlin in dvoran. Jama je že precej raziskana in meri v celoti 3 km in poi, tako da po raznih tesnih hodnikih sega do izhoda iz soteske ob Teru. V tujsko-prometne namene jo skušajo opremiti z novejšimi pripomočki. V rove nameravajo napeljati razsvetljavo. Tudi vhod bi bilo treba razširiti in izboljšati, ker je v ta namen manj pripraven.

Iz Zavrha vodi sedaj nova cesta do bližnje večje vasi proti severovzhodu, do vasi Viškorše («Ves-guoršа» — tolmači etimološko domači učitelj). Iz Zavrha do Viškorše je dobre pol ure hoda. Od tod vodi cesta v strmih ovinkih v dolino lepe gorske rečice Karnahte, ki se z njo sreča pri naselju Debelež (iz italijanske tvorbe De Bellis).

Iz Zavrha sta do Vizonta komaj dva kilometra poti. Cesta se vije po visoki gorski planjavi. Na obeh straneh so skrbno obdelane njivice. Malo dalje, pri nekem ovinku prav ob cesti, so v začetku lanskega leta začeli vrtati in iskati naftne vrelce. To delo je po nasvetu geologov prevzela država. Ljudje so se nadejali, da bodo tu našli zaposlitev njihovi brezposelni. Lansko jesen pa, ko sem te kraje obiskal, sem zvedel, da so dela opustili. Uvideli so pač, da nima smisla nadaljevati z vrtanjem, ker uspeh ni bil spodbuden.

Nadaljujoč po poti pridemo kmalu do prve skupine hiš Vizonta, do naselja Sedlišče, kjer je cerkev, šola in mala trgovina. Srečujem ljudi, jih nagovarjam in ti skoro osupnejo, ko slišijo moj nagovor, ki se vsaj v glavnih pogovornih besedah približuje njihovemu narečju. Narečje prebivalcev Vizonta je bolj prepojeno s tujimi furlanskimi izrazi, ker imajo pač več stika s furlanskimi vasmi pod Bernadijo, z vasmi Torlan, Neme (Nimis), kjer imajo tudi svoje županstvo. Vse njih življenje je osredotočeno na tej strani. Sem prodajajo svoje pridelke, tod izmenjujejo živino, tu kupujejo potrebščine. S tem se jim avtomatično vsiljuje uporaba furlanščine. Seveda tudi v cerkvi več ne slišijo ne ene molitve ne ene besede v svojem jeziku. Zares je čudno, da so tudi tu razmere take.

RIHARD OREL

(Nadaljevanje sledi)

Pogled na Neme

Radio in televizija

Petek, 17. junija 1960

Radio Trst A

7.30: Jutranja glasba in koledar; 11.30: Drobiž od vsepovsod; 12.10: Za vsakogar nekaj; 12.45: V svetu kulture; 12.55: Dumont in njegov orkester; 13.30: Glasba po željah; 17.20: Pesem in ples; 18.: Mirko Javornik: «Kako je bilo s propagando v starem Rimu»; 18.10: Mendelssohn: Koncert v e-molu za violino in orkester; 18.40: Slovenske vokalne zasedbe; 19.00: Sestanek s poslušalkami; 19.20: Skladbe Debussyja, Roussela in Ravela; 20.00: Sport; 20.30: Umetnost in prireditve v Trstu; 21.20: Naš juke-box; 22.00: Glavko Turk: «Problem nečistih voda»; 22.15: Pianist Freddy Došek; 22.35: Večerne melodije; 23.00: Malo italijanskega jazza; 23.30: Do polnoči v ritmu in melodiji.

Trst

12.10: «Tretja stran»; 12.40: «Mali atlas rastlin in živali našega področja»; 14.15: «Slika avtorja: Carlo Fiorello»; 15.25: Program tržaškega jazzovskega krožka.

Koper

7.15: Glasba za dobro jutro; 12.00: Glasba po željah; 12.40: Lahka glasba; 13.40: Kmetijski nasveti: «O pogozdovanju na Goriškem»; 13.45: Popevke in ritmi; 14.30: Domače aktualnosti: «Trgovina in turizem»; 14.40: Zbor Donskih Kozakov; 15.10: Zabavna glasba; 15.20: Skladbe za harmoniko; 15.40: Prenos RL; 16.00: Za vas pojo; 16.30: Današnje teme; 16.45: Plesna čajanka; 17.30: Mali koncert: Musorgski in Liszt; 18.00: Prenos RL; 19.00: A. Addinsel: «Varšavski koncert» in H. Bath: «Cornish rapsody»; 19.30: Prenos RL; 22.15: Orkester Frank Wess; 22.35: Glasba za lahko noč.

Nacionalni program

11.00: Enodejanka Bruna Corre: «La trovata dell'avvocato Max»; 11.35: Komorna glasba; 12.10: Pojo Bonfiglioli, Lojacono, Testa; 13.30: Operno gledališče; 15.55: Napoved vremena za ribiče; 16.00: Oddaja za mladino; 16.30: Oddaja za gospodinje; 17.40: Glasbeni sestanki; 18.30: Moderni jazz; 19.: Oddaja za delavce; 19.30: Filmske in gledališke novosti; 21.: Donizettijeva opera «La favorita».

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.: «Miss Pepelka»; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 13.45: «Severnica» — moda; 14.00: Od charlestona do rock 'nd rolla; 14.45: Pri klavirju Dora Musumeci; 16.00: Kitarista S. West in J. Bryand; 16.20: Pesmi dneva; 17.00: F. Pourcel in njegov orkester; 17.30: Mladi talenti; 18.35: Jazzovski koncert; 20.30: «Gran gala» z Delio Scala; 22.15: Nekaj o opremi ladij.

III. program

17.00: Antologija lirične opere; 18.00: Kritične pripombe; 18.30: L. W. Beethoven: «Stirinajst variacija»; 19.00: Veliki kongresi prejšnjega stoletja: Ljubljanski kongres; 19.30: Joaquin Turina: Romance, El Pescador, Rima; 20.00: Vsakovečerni koncert: R. Folkmann: R. Szymanovski in A. Casella; 21.30: Italijanska priredba Eshilovih «Evmenid», rež. V. Gassman; 22.20: Gledališki pregled; 22.40: Skladbe P. Hindemitha in B. Bartoka.

Slovenija

8.05: Glasbeno popotovanje; 9.00: Naš podlistek — Dajan: Novi obraz v ogledalu; 9.20: S popevkami iz Evrope v Ameriko; 9.40: Seznanimo se z orkestrom; 10.10: Italijanski operni dvospevi; 10.35: Orkester Ray Anthony; 11.00: Popularne skladbe; 11.30: Družina in dom; 11.45: Mali vokalni ansambli; 12.00: Dunajski valčki; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Sedem pevcev — sedem popevk; 12.45: Trio orglic Blumauer; 13.30: Arije iz štirih francoskih oper; 13.45: Zabavna ruleta; 14.05: Za šolarje; 14.35: Tri ogrske rapsodije; 15.40: Sally Benson: Poklic gospodinje; 16.00: Petkov koncert; 17.20: Lepe melodije; 17.40: Dekliški komorni zbor; 18.00: Človek in zdravje; 18.15: Kitarist Laurindo Almeida; 18.30: Iz naših kolektivov; 20.00: Marijan Kozina za mlade poslušalce; 20.15: Zunanjepolitični pregled; 20.30: P. I. Čajkovski: Simfonija št. 6; 22.15: Angleški plesni orkester; 22.30: Nočni operni koncert; 23.10: Ansambel Mojmira Sepeta; 23.30: Zadnji ples.

Ital. televizija

13.30: TV-šola: Glasba in zborovsko petje, Zgodovina in državljanska vzgoja, Znanstvena opažanja; 17.00: TV za mladino: Popotovanje po Svedski, Kanadi, Avstriji, Švici, ZDA itd.; 18.30: TV-dnevnik; 18.45: Oddaja za gospodinje; 19.30: TV-pošta; 20.30: TV-dnevnik; 21.00: Trodejanka Lillian Hellmannove «Male lisice».

Jug. televizija

Od 20.50 dalje prenos ital. TV-programa.

Prvo srečanje plemena Uguarunas s civilizacijo

Dvojezična šola v džungli

Včeraj še nepismen, danes učitelj in organizator zadruge

Naselje Chicais je razmeroma majhno, hkrati pa tudi novo. Se pred kakim letom ga sploh ni bilo. Stoji pa v perujskem področju Amazonke in postavili so ga nomadi ob rob pragozda v severozahodnem kotu Peruja. Naselje obdaja mogočen enoten gozd, ki je porasel z velikanskim drevjem. Iz gozda se stalno sliši rjovenje divjih zveri, zvečer se sliši brenčanje žuželk in šumenje gozda. Prebivalci kakih dvajsetih kolib, kajti gre le za kolibe, se kličejo Aguarunas. So temnopolti ljudje z izrazitimi potezami, s širokim nosom in debelimi ustnicami ter imajo — blag pogled.

Kdor hoče priti sem, mora v Limi sesti v letalo in ko je preletelo Ande, se letalo spusti v Pucallfi, enem glavnih mest amazonskega pragozda. Od tod dalje proti Chicaisu vodi pot v čolnu, za kar pa potrebujemo nekaj tednov, ali pa s hidroplanom. Iz Pucallfa prispemo s hidroplanom v Yarimacocha ob jezeru Paimiere, kjer deluje državni jezikovni inštitut. Ustanovili so ga Američani s sodelovanjem perujske vlade. V inštitutu proučujejo jezike številnih plemen perujskega področja Amazonke.

Po treh urah poleta prispemo v Chicais. Hidroplan še ni pristal, ko mu že hiti naproti skupina žensk, otrok in moških. Ljudje navdušeno mahajo in nas pozdravljajo. To so Aguarunas, ki so še pred kakim letom bili nomadi v višjih predelih Maramona. Sedaj žive v desetih zaselkih, kjer že delujejo dvojezične šole. Mnogi decki že poznajo svoj in tudi španski jezik.

Prebivalci naselja Chicais se oblačijo v bombažaste tunike, o prazničnih dneh pa v tradicionalne narodne noše, ki so okrašene s srebrnimi okraski in dragimi kamni. Tri sto prebivalcev naselja živi v kakih dvajsetih kočah. Tla v njih so še iz blata, tu pa tam pa prekrita z iz protja spletenimi preprogami. V vsaki koči živi po več družin. Sredi naselja je večja koča s kovinskimi mrežastimi vrati in z zastavo nad vrati To je šola.

Učitelj Daniel Danducho Pinchinam pred štirimi leti še ni znal ne brati ne pisati. Danes poučuje in sprejema tujce, ki prihajajo sem, in jim pripoveduje o napredku njihove skupnosti v zadnjih štirih letih. Ko so tu odprli prvo šolo, je bila ta kar na odprtem, sredi vasi. In tako otroci kot njih starši so šolo gledali le od daleč, bolj iz radovednosti kot iz želje po učenju. Danes pa prihajajo v šolo tudi starši

Nekoč so Aguarunas živeli od nabiranja kavčuka, ki so ga nato po izredno skromni ceni oddajali posrednikom, ki so ga nato prodajali industrijcem. Danes pa so že lepo organizirani. Ob otvoritvi prve dvojezične šole so se tu zbrali predstavniki številnih vasi in na tem «kongresu» je bila organizirana tudi zadruga s sedežem v Chicaisu. Namen zadruge je, zbirati kavčuk in krzna divjih živali.

Aguarunas so primitivni, vendar ljudje akcije. Ko so si organizirali zadrugo, so ob robu gozda zgradili tudi skladišče za kavčuk in krzna jaguarjev ter za kože krokodilov. Skladišče noč in dan varujejo oboroženi domači stražarji. Šola, zbiranje kavčuka in lov pa še ne zaposli prebivalcev za ves dan.

M. V. L.

HOROSKOP

ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Vaše ambicije bo skušal zavreti nekdo iz vaše družine. Imel bo prav, ker v nekaterih zadevah previsoko letite.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Preveč na hitro ste obdelali načrt, ki je zato poln praznin. Kljub temu bo dan tudi s te plati pozitiven.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Naj vas navada ne vleče stalno po isti poti, ampak se preizkusite tudi izven običajnih del. Neznaten sporček v družini, ki vas bo užalostil.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Pri nekem poslovnem incidentu ali neuspehu se bo pokazala zvestoba vašega družabnika.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Nepričakovano srečanje v dopoldanskih urah. Bodite bolj vzdržni in redkobesedni. Iz nekega navadnega prijateljstva bi se znala roditi tudi ljubezen.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Ne popravljajte sklepov, ki ste jih sprejeli, kajti s tem bi si pokvarili ugled.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Ostre kritike, ki jih boste deležni, naj vas ne razburijo, še manj pa naj vam odvzamejo pogum. Spor z osebo, s katero ste se sicer dobro razumeli.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Nepričakovani in tudi nezaželeni obiski, ki vam bodo hudo v napoto. Z druge strani pa boste imeli posebno prijetno zadoščenje

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) V dopoldanskih urah boste morali biti skrajno potrpežljivi, vendar kaže, da boste ta kritični trenutek dobro prebili.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Imeli boste srečo v finančnem in tudi moralnem oziru. Vendar pazite, da ta kapital pravilno uporabite.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Samo enega dela se lotite, kajti če delate več del hkrati, se vam zna zgoditi, da ne bo nobeno končano.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Več takta in diplomacije nasproti nekemu tekmecu, več popustljivosti do sodelavcev, kajti sicer boste ostali povsem osamljeni. Močan glavobol.

Goriško-beneški dnevnik

Gradnja avtomobilske ceste proti Palmanovi

Most čez Lizert pri Štivanu bodo dokončali prihodnji mesec

Ali bodo odobrili gradnjo avtomobilske ceste Palmanova-Gorica?

Pred dnevi so vrgli na opaž novega mostu jez Lizert zadnje lopate betona, sedaj pa so na delu kleparji, ki postavljajo ograjo na obeh straneh tega objekta, dolgega okoli 100 metrov.

S tem se lahko reče da se je delo pri gradnji tega mostu zaključilo. Gradbeno podjetje bo nekaj dni počakalo, da se beton posuši, potem pa bo pričelo z asfaltiranjem cestišča. Predvidevajo, da bodo most izročili prometu prihodnji mesec.

Ce se delavci in tehniki, ki so bili zaposleni pri tej gradnji, spomnijo, kakšne težave so se pojavile, ko so pred dobrim letom pričeli pripravljati načrte, ali pozneje, lanskega avgusta, ko so prvikrat zavihteli krampe na tem delovišču, tedaj so prav gotovo lahko ponosni na to delovno zmago. Vedeti moramo, da je teren na tistem kraju, kjer je speljan kanal, zelo neprikladen za gradnjo težkih objektov, saj je zgornja plast sestavljena iz nesolidnega materiala. Ko so spuščali sondo, da so naleteli na trdno podlago, na katero so postavili opornike, šele 18 m globoko. Prav zaradi te okolnosti so morali prvotni načrt, ki je predvideval 60 metrov dolg most spremeniti in napraviti novega za 100-metrskega.

Most ima pet lokov, od katerih meri najdaljši 35 metrov, ter štiri opornike. Načrtovalci so mu dali zelo elegantno obliko, ki se lepo sklada z okolico, ki je na tem kraju zelo zanimiva.

Ko bodo most po kolavdaciji, ki je predvidena za prihodnji mesec, izročili prometu, se bo zelo zboljšal promet na tem odseku avtomobilske ceste, ki jo bodo v kratkem pričeli graditi proti Palmanovi. Nekaj sto metrov dalje čez most je odcepek proti Tržiču, drugi pa proti državni cesti čez Dol.

Sedaj obstaja še eno važno vprašanje: ali bodo sprejeli zahtevo goriških krogov in zgradili odcepek Palmanova - Gorica, ki naj bi predstavljal zvezo med Gorico in ostalimi kraji v Severni Italiji, obenem pa tudi začetek druge mednarodne avtomobilske ceste Gorica - Ljubljana. Vprašanje je zelo aktualno, toda odgovora pristojnih krogov iz Rima še nismo dočakali.

—«»—

Izlet Doberdobcev v Kranjsko goro

Prosvetno društvo «Jezero» iz Doberdoba organizira v nedeljo 26. junija avtobusni izlet v Kranjsko goro. Izlet bi moral biti že prejšnjo nedeljo, vendar je odpadel zaradi tehničnih razlogov. Za prehod meje zadostuje propustnica. Prijave sprejema krojač Jožef Gergolet v Doberdobu. Odhod iz vasi ob 5. uri.

—«»—

Padec v stanovanju

Včeraj so z avtomobilom Zelenega križa prepeljali v civilno bolnišnico 74-letnega Amabila Marega iz Fare, Ul. Gorizia št. 95. Mož, ki je padel v stanovanju, se je ranil po glavi in telesu. V bolnišnici so mu zdravniki nudili prvo pomoč in ga pridržali na zdravljenju.

—«»—

Nesreča motociklista v Versi

Pri padcu z motorjem v Versi si je zlomil levo nogo 19-letni Bruno Petejan iz Ulice Zara 14 v Gorici. Z rešilnim avtomobilom Rdečega križa iz Tržiča so ga pripeljali v goriško bolnišnico, kjer so mu nogo obložili z mavcem in ga poslali domov. Ozdravel bo predvidoma v 30 dneh

—«»—

Delavec SAFOG se je ranil v roko

Okoli 19. ure so pripeljali z rešilnim avtomobilom v civilno bolnišnico v Ulici Vittorio Veneto 49-letnega Ivana Pavletiča iz Rupe. V bolnišnici so mu obvezali rano na sedni dlani, ki mu jo je povzročil koničast kos železa. Po nudeni pomoči so ga spet odpeljali na delo v livarno SAFOG. Ozdravel bo predvidoma v 8 dneh, če ne bodo nastopile komplikacije.

—«»—

Avtobus na Lokve

Družba RIBI sporoča, da je vzpostavljena avtobusna zveza z Lokvami. Avtobusi, ki bodo vozili samo ob praznikih, bodo odpeljali izpred avtobusne postaje Ribi ob 8. uri in 14.30. Z Lokev bodo odpeljali ob 12. uri in 18.30. Cena povratnega listka je 500 lir. Otroci do štirih let ne plačajo voznine, od 4 do 10 let pa polovico.

Pohitite z vpisovanjem na izlet na Predil

Slovensko planinsko društvo v Gorici organizira v nedeljo 19. junija enodnevni družinski izlet z avtobusom na Predil. Vozilo bo odpeljalo iz Podgore ob 6. uri, izpred kavarne Bratuš pa ob 6.15, Mejo bo prekoračilo na prehodu Rdeča hiša, odkoder bo nadaljevalo pot čez Tolmin, kjer si bodo izletniki ogledali muzej, v Kobarid in Srpenico. Ogledali si bodo Bovški Vintgar. Ob 13. uri bo v Bovcu skupno kosilo, ob 16. uri pa ogled znamenite trdnjave in mosta v Kljužah, vasi Log pod Mangartom in Strumec. Odhod s Predila ob 18. uri.

Voznina za člane 600, za nečlane 700 lir. Vpisujejo v kavarni Bratuš nepreklicno do danes 17. 6. Planinsko društvo prosi, naj se zaradi rezervacije avtobusa in skupnega kosila z vpisovanjem pohiti. Pri vpisu se plača na račun kosila 100 lir.

Pismo iz Nove Gorice

3. julija bo na Lokvah množični partizanski shod

Na Skalnici (Sv. gori) so končali montažo televizijskega prenosnika - Smrt pod traktorjem

Prvo nedeljo julija bodo Lokve — privlačno turistično središče in znan partizanski kraj sredi Trnovskega gozda, kjer je bil nekaj časa tudi sedež IX. korpusa — zbirališče nad deset tisoč bivših borcev za svobodo in rodu, ki je že dorasel v osvobojeni domovini.

Ta partizanski tabor, prava vseljudska manifestacija, bo pravzaprav osrednja proslava 15. obletnice osvoboditve in Dneva borca na Goriškem. Zato pripravljalni odbor, ki se je lotil organizacije te proslave z največjo vnemo, pričakuje, da bodo 3. julija prišli na Lokve ne le bivši partizanski borci iz goriškega okraja, temveč tudi bivši pripadniki IX. korpusa iz koprskega okraja, iz ostalih predelov Slovenije in iz zamejstva, kjer je med bivšimi antifašističnimi borci tudi veliko tistih, ki so se borili v sestavu IX. korpusa kot pripadniki brigade Garibaldi in divizije Natisone. Zato pripravljalni odbor pričakuje in vabi na Lokve vse partizanske borce iz zamejstva.

Udeležencem tabora bo v okviru kulturno - zabavnega programa pripravila prijetno presenečenje tudi znana bivša kulturna skupina IX. korpusa, ki se bo za to priliko vnovič sešla, da bi se predstavila s pristnim partizanskim mitingom. Posamič in združeno pa bodo pod vodstvom profesorja Maksa Pirnika zapeli več borbenih in narodnih, zbori iz Kobarida, tovarne pohištva v Novi Gorici in Dornberka. Recitirala pa bosta člana Goriškega gledališča S. Ferari in A. Jelačin.

V okviru tega slavja, ki se bo začelo že v sotobo 2. julija zvečer, zaključilo pa v ponedeljek 3. julija, bo občinski odbor Zveze borcev Nova Gorica odkril spominsko ploščo na Laznah pri Lokvah, kjer je leta 1944 delal prvi Pokrajinski narodnoosvobodilni odbor za Trst in Slovensko Primorje. Goriško gledališče pa bo v soboto 2. julija gostovalo na Trnovem.

Organizatorji tabora pripravljajo za udeležence tudi drugo zabavo, zagotavljajo prevoz iz Nove Gorice in napovedujejo brezhibno organizacijo preskrbe. Za to bodo poskrbela trgovska in gostinska podjetja. V kratkem bo izšla tudi posebna brošura, ki nas bo popeljala v veličastne dni naše narodnoosvobodilne borbe. V njej bodo tudi celoten program praznovanja, načrt partizanskega napada na Lokve, ki ga bodo izvedli pripadniki predvojaške vzgoje JLA pod vodstvom rezervnih oficirjev in podoficirjev, ter navodila za voznike motornih vozil.

Za prireditev na Lokvah je med prebivalstvom v goriškem okraju veliko zanimanje. Že sedaj, ko nas loči do prireditve še dvajset dni, je prijavilo svojo udeležbo nad šest tisoč ljudi. iz novogoriške, kanalske in ajdovske občine. Gotovo pa se bo tako iz teh treh, kakor iz ostalih občin v okraju udeležilo slavja še mnogo več ljudi.

Delavci radio-televizije Ljubljana so v ponedeljek na Skalnici končali montažo televizijskega prenosnega oddajnika, ki bo omogočil nemoteno sprejemanje jugoslovanskega televizijskega programa na ožjem območju Goriške. Ta oddajnik je povezan z oddajnikom na Nanosu, ki sprejema program iz glavnega slovenskega oddajnika na Krvavcu. Posredoval bo program po 11. kanalu, za katerega so potrebne zelo cenene antene. Da bi omogočili sprejem jugoslovanskega televizijskega programa na področju celotnega goriškega okraja, ki je pretežno gorat, bodo že v bližnji prihodnosti montirali še en oddajnik nekje nad Anhovim, drugega pa v bližini Tolmina.

***

Na pobudo obrtne zbornice v Gorici se je udeležilo prvega obrtnega sejma v Beogradu tudi 18 obrtnih podjetij iz goriškega okraja, katerih izdelki so bili deležni nadpričakovanih priznanj. Strokovna komisija je podelila našim razstavljavcem 3 zlate, 6 srebrnih in 4 bronaste medalje. Zlata priznanja so prejela podjetja «Čipka» iz Idrije, «Iztok» iz Mirna in zadruga mizarskih obrtnikov iz Solkana. Srebrne pa podjetje «Mizar» in «Poligalant» iz Volčje drage, «8. marec» iz Nove Gorice, «Ciciban» iz Mirna, «Dom» iz Tolmina in «Čebelica» iz Vipave. Pri tem je zlasti razveseljivo dejstvo, da tudi v podjetjih, ki se ne morejo pohvaliti z dolgoletno tradicijo v obratovanju, že izdelujejo tako kakovostno blago, da je bilo deležno visokih priznanj.

***

Smrtnim žrtvam prometa v goriškem okraju se je v ponedeljek nekaj pred poldne pridružila še ena. V nesreči, ki se je dogodila na Sentviški gori je podlegel Baldomir Mavri, 23-letni traktorist, doma iz Čepovana, ki je peljal traktor s prikolico, naloženo s cementnimi cevmi, na katerih so bili tudi delavci. Do nesreče je prišlo, ko je pripeljal nasproti traktorju vprežni voz. Traktorist je začel zavirati, da bi se traktor in voz na ozki cesti drug drugemu počasi izognila. A ker prikolica ni imela zavor, jo je zaneslo pod cesto, kamor je potegnila za seboj tudi traktor in se prevrnila, pri tem pa pokopala pod seboj traktorista in dva delavca, tretji pa je na srečo odnesel celo kožo. Mavri je zaradi poškodb, ki jih je utrpel, že na mestu nesreče umrl, dva hudo poškodovana delavca pa so odpeljali v bolnišnico.

J. J.

—«»—

Kino v Gorici

CORSO. 17.15: «Orientalke», Zgodba šestih žensk z Bližnjega in Dalinega vzhoda.
VERDI. 17.30: «Krava in jetnik», Fernandel.
VITTORIA. 17.30: «Sissi, carjeva izvoljenka», R. Schneider, J. C. Pascal, v barvah.
CENTRALE. 17.15: «Črni lokostrelec», G. Landri, F. Ranchi, cinemascope v barvah.
MODERNO. 17.00: «Pekel pod ničlo», A. Ladd.

DEŽURNA LEKARNA

Danes je čez dan in ponoči odprta lekarna d'Udine, Ulica Rabatta št. 18, tel. 21-24.

TEMPERATURA VCERAJ

Najvišja temperatura 25,2 stopinje ob 15.30, najnižja 13,2 stopinje ob 3.50. V sredo je padlo 18,8 mm dežja. Vlage 50 odstotkov.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Tretji dan regate za jadrnice Star v Koprskem zalivu

Po borbi s «Podgorko» «Cha cha» zopet prva

Ninčevičeva pritožba proti Fafangelu zavrnjena - V splošnem plasmaju vodi tržaška jadrnica «Nababbo»

V tretjem dnevu jadralne regate za jadrnice vrste «Star» v Kopru je Fafangelov čoln «Cha cha» ponovno zabeležil zmago, pa čeprav je tokrat šlo nekoliko teže kot v prvih dveh dnevih.

Fafangel se je moral v začetku ostro boriti za vodstvo z Marušičevo «Podgorko», toda ko je prišel do prvega mesta, ga Koprčan ni več izpustil iz rok. Rezultat te vožnje je bil, da je «Cha cha» privozila prva na cilj in je bilo treba čakati 1'40" preden je privozila «Podgorka». Takoj za njo se je plasirala Ninčevičeva jadrnica «Vumir», dalje Danelonova «Nababbo», Tončevičeva «Vesna» in Luieva «Pula».

Vsi ostali tekmovalci so morali zaradi večjih ali manjših okvar odstopiti. Tega je predvsem kriva močna burja, ki je pihala z «jačino 6», zaradi česar je Nemec Berchtold celo zlomil jambor.

Rezultati včerajšnjega tretjega dne tekmovanja, ki velja za naslov jugoslovanskega prvaka, so sledeči:

1. «Cha cha» — Fafangel — Jadro (Koper)
2. «Podgorka» — Marušič — Mornar (Split)
3. «Vumir» — Ninčevič — Mosor (Trogir)
4. «Nababbo» — Danelon — Trst
5. «Vesna» — Tončevič — Mosor (Trogir)
6. «Pula» — Lui — Uljanik (Pulj).

V splošni lestvici vodi tržaška jadrnica «Nababbo», kateri sledita «Vesna» in «Cha cha». Omeniti moramo, da je Fafangel kljub trem zaporednim zmagam, šele na tretjem mestu, ker je bil po prvem dnevu diskvalificiran in mu zmago niso šteli. Proti njemu je Ninčevič tudi po drugem dnevu vložil pritožbo, katero pa je razsodišče zavrnilo.

Lestvica je torej sledeča:

1. «Nababbo» — Danelon — Trst 27 točk
2. «Vesna» — Tončevič — Trogir 25
3. «Cha cha» — Fafangel — Koper 22
4. «Vumir» — Ninčevič — Trogir in «Podgorka» — Marušič — Split 18
6. «Pula» — Lui — Pulj 17
7. «Cherie» — Berchtold — Nemčija 14
8. «Jadranka» — Zekan — Split 10
9. «Zala» — Cok — Koper in «Divič» — Budinja — Pulj 6.

—«»—

NOGOMET

Turčija-Italija 3:1

CATANIA, 16. — V povratni prijateljski tekmi med verjetnim italijanskim olimpijskim nogometnim moštvom in Turčijo, je zmaga pripadla gostom s 3:1. Prvi polčas se je zaključil z 1:0 v korist turške reprezentance.

Prvi gol dneva je dosegel Cenap za Turčijo v 31' prvega polčasa. V drugem delu igre je Favalli v 9' izenačil za Italijo, toda Ibrain v 32' in ponovno Cenap v 35' sta dosegla še dva gola in s tem zmago njunih barv.

Tekmo, ki je bila v prisotnosti 6.000 gledalcev, je sodil Jugoslovan Lemešič. Italija je igrala v sledeči postavi: Baldisseri; Magazzù, Trebbi; Pelagalli, Bercellino, Trapattoni; Cella, Favalli, Canella, Ferrini in Bettini.

TOTIP

1.	Ghislaine	1
	Idueccia	2
2.	Corvino	1
	Tessalo	1
3.	C. Hannover	2
	Demone	1
4.	Zanchetta	1
	Fascino	X
5.	Adomio	2
	Impetuoso	1
6.	Canton	2
	Zuccherino	1

Kvote: 12 — 164.302 lir, 11 — 10.226, 10 — 1.399 lir.

Dodatna tekma za izpad iz B lige

Venezia-Taranto 4:2

RIM, 15. — V drugi tekmi dodatnega turnirja za izpad iz nogometne B lige je Venezia srečala na nevtralnem igrišču moštvo iz Taranta. Benečanskim igralcem se je posrečilo zaključiti igro s 4:2 v svojo korist. Prvi polčas se je končal neodločeno z 2 goloma na vsaki strani.

Moštvi sta igrali v sledeči postavi:

Taranto: Soldani; Tagliamento, Manzella; D'Amore, Piovanelli, Giorgis; Buonfrate, Fiorindi, Biagioli, Giammarinaro, Ferrarese.

Venezia: Bubacco; Tresoldi, Ardizzon; Cancian, Carantini, Mion; Rossi, Orlando, Calegari, Cavazzuti, Pochissimo.

***

LENINGRAD, 16. — Italijansko moštvo Inter, ki gostuje v Sovjetski zvezi, je v drugi tekmi turneje premagalo izbrano moštvo Leningrada s 4:1.

Boks evropskega prvaka zadovoljil gledalce, ni pa prepričal sodnikov

Z zmago nad Duiliom Loiem Ortiz obdržal naslov prvaka

Izžvižgana razsodba sodnikov - Italijana so zmagoslavno odnesli z ringa

SAN FRANCISCO, 16. — Toliko pričakovani «match» za naslov svetovnega prvaka welter junior kategorije med Ortizom in Loiem se je končal, pa čeprav le za razliko dveh točk, v korist Američana. Dva sodnika sta prisodila zmago Ortizu, eden pa Italijanu. Gledalci so sprejeli razsodbo z žvižganjem in z metanjem raznih predmetov na ring. Medtem ko so Ortiza izžvižgali, so Loia zmagoslavno odnesli v slačilnico. Američanom in še posebno Italijanom, ki živijo v Ameriki, namreč bolj ugaja elegantno boksanje evropskega prvaka kot bolj praktična borba Američana.

Lahko se trdi, da se je Loi odlično izkazal, pa čeprav ni mogel nikoli resno ogrožati svojega mlajšega nasprotnika. Mnogim se je zdelo, da bodo prisodili zmago Loiu, zaradi česar so razsodbo sprejeli s protestnim žvižganjem in s kričanjem.

Gledalci so stalno navijali za Loia in ga bodrili. S svojim inteligentnim boksanjem je Loi, posebno v prvih rundah, držal Ortiza v šahu. Razen v zadnjih treh rundah, ko je nastopila utrujenost, se je Loi igral z Američanom, ki ga je stalno prehitel s hitrostjo in mu je večkrat onemogočil udarec z daljšo roko.

Mlajšemu Ortizu se je posrečilo nadoknaditi izgubljene točke šele v zadnjih rundah, ko so se na Loiu pokazali vidni znaki utrujenosti. Nikoli pa ni znal vskladiti svoj slog z Loievo obrambno taktiko.

Že pri prvi rundi je Loi našel pravo pot. Američan si je skušal z levico utreti pot skozi Loievo obrambo, kar bi zadostovalo, da bi nato uporabil nevarnejšo desnico. Samo enkrat je Ortiz sprožil svojo nevarno desnico, a to je bilo proti koncu dvoboja. Loi je s stalnimi premiki in z umikanjem ter z borbo ob telesu zmedel Ortiza, ki ni vajen tako spretnih in gibčnih nasprotnikov. Brez dvoma je bil Loi najboljši v drugi, deveti in enajsti rundi. Najboljša runda za Ortiza pa je bila šesta, ko se mu je posrečilo zaradi Loieve nepazljivosti priti skozi obrambo in večkrat trdo zadeti.

Zaradi lepšega pregleda dvoboja navajamo tudi točke, ki so jih trije sodniki prisodili enemu in drugemu boksarju.

Sodnik VERN BYBEE

Ortiz:	10	10	10	10	9	10	9	10	9	9	9	10	10	10	10	skup. 145
Loi:	10	9	9	10	10	9	10	9	10	10	10	10	9	9	9	» 143

Sodnik MATT ZIDICH

Ortiz:	10	9	10	9	10	10	9	10	9	10	9	10	10	9	9	» 143
Loi:	9	10	9	10	9	9	10	10	10	10	10	10	9	10	10	» 145

Sodnik FRED BOTTARO

Ortiz:	10	9	10	10	10	10	10	10	9	10	10	10	10	10	10	» 148
Loi:	10	10	10	10	9	9	10	10	10	9	10	10	9	10	10	» 146

Po dvoboju je Ortiz priznal, da je bil današnji njegov najtežji match v karieri. Ortiz je nadalje pripomnil, da bo privolil v povratni dvoboj še pred njegovim nastopom proti Brownu za naslov svetovnega prvaka lahke kategorije. Američan je po svoji stari navadi še dodal, da bo Loia, pa čeprav je odličen in nevaren nasprotnik, premagal tudi v povratnem dvoboju.

Od runde do runde

Carlos Ortiz

Prva runda: Ortiz takoj sproži napad z udarci z levico. Oba boksarja se opazujeta in se znajdeta telo ob telo. Gledalci protestirajo. Loi z levo udari po obrazu nasprotnika, ki mu odgovori z istim orožjem po čelu. Boksarja sta ponovno skupaj, vendar je ritem dvoboja zelo počasen. Izid: neodločeno.

Druga runda: Boksarja sta začela borbo iz razdalje. Loi in takoj za njim Ortiz doseżeta cilj s širokimi udarci in medtem ko skuša domačin izsiliti borbo na kratko razdaljo, hoče Loi prav obratno. Američana zmede Loievo vedenje, še posebno, ker so njegovi udarci točni. Po izmenjavi udarcev ob telesu, Ortiz zdrsne in pade na tla. Sodnik ne začne s štetjem in Loi izrabi trenutek za napad, ki ga je sprožil z obema rokama. Runda se konča v korist Italijana.

Tretja runda: Po udarcu gonga pride do izmenjave udarcev. Ortiz je zaradi daljše roke uspesnejši, vendar ne more prebiti obrambe nasprotnika, ki ga doseže z levo najprej po obrazu in nato še po telesu. Ortizov udarec z desno, kateremu sta sledila dva z levo, pa ustavi Loievo napadalnost. Ortiz se nevarno približuje in večkrat zadene Loia v obraz, zaradi česar ga prisili v vrvi. Italijan se brani vendar breb uspeha. Tokrat je runda v korist Ortiza.

Cetrta runda: Na napad Italijana Ortiz odgovori z levico po obrazu. Domačin napada, toda Loi ga z močnim udarcem po jetrih prisili, da zniža obrambno pozo. S «crocketom» zadene Ortiza v obraz in mu nato prisoli še nekaj udarcev po letesu. Runda v korist Loia.

Peta runda: Loi se bojuje z nizko obrambo, s čimer povzroča preglavice Ortizu. Ta je vedno bolj zmeden zaradi nepričakovanih napadov, a se kmalu znajde in preide v protinapad, ki prisili Loia k umiku. Runda v korist Ortiza.

Sesta runda: Izmenjava udarcev, katerim sledi močan udarec Ortiza. Loi se izogne in skuša dvakrat zadeti Američana. S tem pa ne more zavreti akcije nasprotnika, ki diktira tempo in svoj način boksanja. Loi, ki se je odpovedal začetni obrambni taktiki, je v zadregi, ker ga nasprotnik večkrat zadene. Proti koncu se Loi opomore in odgovarja z desnico, vendar zaman. Runda v korist Ortiza.

Sedma runda: Po začetnih udarcih Loi sproži ofenzivo in s silovitimi udarci prisili nasprotnika k vrvi. Loi je izredno hiter in premetava Ortiza sem in tja. Nasprotnik pa izrabi trenutek odmora in preide v oster protinapad. Runda v korist Loia.

Osma runda: Ortiz že v začetku napade in skuša držati Italijana v primerni razdalji. Italijan je namreč s svojimi jabi nevaren in tudi hitrejši. Zato se Ortiz vrti okoli njega in z levico skuša prisiliti Loia, da odpre obrambo zato, da bi ga udaril z desno. Loi odgovori udarcem in ob koncu večkrat zadene nasprotnika po obrazu in telesu ter si zagotovi korist v tej rundi.

Deveta runda: Z glavo ob glavi sta si boksarja izmenjala nekaj udarcev po telesu. Loi, ki je zelo spreten, večkrat preseneti nasprotnika. Ta pa ga prisili k vrvi, toda Loi se mu izmuzne in ga čaka na sredi ringa. Runda za Loia.

Deseta runda: Italijan je gotov samega sebe in se vrti okoli nasprotnika ter ga skuša zmesti s hitrostjo. Toda Ortizu se posreči dvakrat zadeti Loia v obraz. Ritem borbe je počasnejši. Loi se nepričakovano prebudi in napade. Gong prekine izmenjavo silovitih napadov. Neodločeno.

Enajsta runda: Z umikanjem se Loi skuša izogniti Ortizovim jabom in nato napade ter z desnico zadene nasprotnika v obraz. Vidi se, da sta oba boksarja že utrujena. Vseeno pa je Loi bolj napadalen in hitrejši, zaradi česar sproži udarce, katerim se Ortiz ne more izogniti. Runda za Loia.

Dvanajsta runda: Loi se vedno giblje in nikoli ne počiva. Prav s tem hoče že v kali zatreti priprave napada bolj počasnega Ortiza. Italijan se izogne napadom z umikom ali pa ga prisili na borbo ob telesu. Ortiz ne najde orožja za borbo proti Loievi obrambi. Ob koncu runde se Ortizu vseeno posreči zadeti Loia, ki je že vidno utrujen. Runda v korist Ortiza.

Trinajsta runda: Že po zmedeni izmenjavi udarcev se vidi, da sta oba boksarja utrujena. To se posebno pozna Loiu, ki občuti posledice udarca z desnico. Loi zgreši dva zaporedna crocheta, medtem ko ga Ortiz najprej z levico in nato še z desnico zadene. Runda za Ortiza.

Stirinajsta runda: Ortiz gre takoj v napad in večkrat zadene Italijana z jabi. Sodnik mora večkrat intervenirati in razdvojiti boksarja. Loi večkrat zgreši cilj, medtem ko se Ortizu posreči uporabiti udarce, ki mu jih je Loi v prejšnjih rundah vedno odbijal. Loi je prisiljen oprijeti se nasprotnika, a je vseeno nevaren, kar je pokazal z odličnim udarcem z desnico. S tem pa ni mogel preprečiti silovitega napada nasprotnika in čeprav je Ortiza zadel z desnico, ni mogel preprečiti, da se je ta runda končala v korist nasprotnika.

Petnajsta runda: Kot prebujen se je Loi vrgel v srdit napad, s katerim je presenetil nasprotnika. S tremi udarci je zadel v telo, s četrtim pa ga je udaril po obrazu. Ortiz je hotel odgovoriti, vendar delno ker je zgrešil cilj, delno ker se je Loi izognil udarcem, ni moral zadeti prerojenega Italijana. Ta je z zadnjimi silami nadaljeval ofenzivo, ki mu je pripomogla, da je lahko zaključil zadnjo rundo dvoboja v svojo korist.

—«»—

«Trofeja Tendicollo Universaal»

Anquetil prvi Baldini drugi

FORLI, 16. — Jacques Anquetil si je danes zagotovil zmago v dirki na kronometer za trofejo «Tendicollo Universaal» pred Italijanom Baldinijem, ki je skoraj ves čas vodil. Dirke se je udeležilo 11 specialistov v tej panogi na kronometer, toda Anquetil je pokazal, da je najboljši in najhitrejši.

Rezultati dirke na 86,600 km dolgi progi je sledeč:

1. ANQUETIL (Fynsec), ki je prevozil 86,600 km v 1 uri 52'54" s povprečno hitrostjo 46,022 km na uro;
2. Baldini (Ignis) 1.53'08" z zaostankom 14";
3. Ronchini (Bianchi) 1.55'55", 3'01";
4. Nencini 1.57'07", 4'13";
5. Pambianco 1.57'09", 4'15";
6. Riviere 1.57'55", 5'11";
7. Bono 1.58'51", 5'57";
8. Venturelli 1.59'15", 6'21";
9. Cestari 2.2'47", 9'53";
10. Altig (Nem.) 2.5'15", 12'21".

Boni je po tretjem krogu odstopil.

—«»—

KOLESARSKA DIRKA PO SVICI

Epalleju (Fr.) prva etapa

KREUZLINGER, 16. — Danes se je začela kolesarska dirka po Švici. Začetek ni bil ugoden predvsem, ker so že 12 km od starta številni kolesarji nerodno padli. Nekateri so se dvignili brez poškodb, druge pa so morali odpeljati v bolnišnico. Med ponesrečenci je bil tudi Italijan Garrello, ki je moral odstopiti od nadaljnjega tekmovanja. Najslabše pa je bilo za Belgijca Debryneja, ki so ga morali zaradi možganskega pretresa nujno sprejeti v bolnišnico. Ni izključeno, da ima kolesar prebito lobanjo. To pa bodo ugotovili šele z natančnejšim pregledom.

Vrstni red prve etape Zuerich — Kreuzlinger (199 km) je sledeč:

1. Henri Epalle (Fr.) v 4 urah 56'38" (s 30" odbitka);
2. Willy Trepp (Šv.) 4.59'59";
3. Louis Proost (Bel.) 5.00'03";
4. Walter Martin (It.);
5. Paul Rosseel (Bel.);
6. Catulo Ciacci (It.);
7. Fredy Ruegg (Šv.).

KOSARKA

Na balkanskem prvenstvu v košarki je danes Jugoslavija premagala juniorsko moštvo Bolgarije s 85-58 (49-33). Mlada bolgarska ekipa je bila kos Jugoslovanom samo prvih 8 minut.

Tekma med Bolgarijo in Turčijo se je končala s 84-51 (42-36) v korist prvih.

MATEVŽ HACE 5.

KOMISARJEVI ZAPISKI

Prva knjiga

«Pobral bom vso živino...»

Tine je bil pošten fant, a bilo je potrebno pomeniti se z njim o trdi življenjski stvarnosti, posebno o tej na podeželju. Ko sem ga nekega vročega julijskega dne našel kraj ceste, sem mu dejal: «Vidiš, Tine, vso noč si hodil in delal, vem, da si truden. Ali ne spodobi se ležati kraj ceste, ljudje bi si mislili: ga vidite, mestnega lenuha. Zvečer nam pridiga, podnevi se pa sonči in lenobo pase.»

«Lej ga no,» mi je dejal presenečeno. «Še v glavo bi mi to ne prišlo. Sedaj pa vidim, da ne poznam kmečkega življenja.»

Zvečer pred sestankom, ko so kmetje tu in tam metali seno v skedenj, sva se skopala na voz in zmetala voz ali dva sena. Za to pa sva dobila latvico kislega mleka, kar je bilo dobro za kmete in za naju.

Včasih sva se s Tinetom pogovarjala o literaturi, ki jo je precej dobro poznal. Kar naprej in naprej je prebiral Župančičevega Shakespeara, sam pa sem prebiral Gorkega in Čehova. Zelo ga je tudi zanimalo, kako smo izvedli agrarno reformo.

Tudi nekatera dekleta so rada videla mladega aktivista, vztrajno so mu ploskala na sestankih. Tinetu pa še za mar ni bilo za vroče ženske poglede. Iz Ljubljane je prišel precej sestradan, tu in tam mi je dejala kakšna kmetica: «Tovariš Matevž, zelo ješč tovariš hodi s teboj. Veseli nas, da ni izbirčen.» In res ni bil izbirčen; jedel je kot zgaran gozdni delavec. In kar naprej in naprej je govoril.

Dne 20. julija je aktivistom iz Notranjske predaval Strmecki, ali kakor smo mu rekli, živa biblioteka. Predaval je pet ur neprenehoma o Pariški komuni in druge stvari. Zvečer sem srečal ob tabornem ognju pesnika in pisatelja Mirana Jarca. Oblečen je bil v dobro rjavo obleko. Pokrit je bil z velikim rjavim klobukom. Vsemu se je čudil. Rekel mi je, da ni pričakoval, da bi bilo tako razvito kulturno življenje v partizanih. Pokazal je obširen notes, ki je bil že ves popisan. Rekel mi je — človek piši, piši in piši, ker ta revolucija je slovenska renesansa.

25. julij. Vroče je bilo. Sonce je žgalo z vso močjo. Od bloške strani je v dolgi, raztegnjeni vrsti prihajal Šiškov bataljon in se utaboril nad vasjo Hrib.

Sedel sem v pisarni NOO OF, sejali smo o dokončni gradnji koč v gozdovih. Po seji sta v sobi ostala še Košir France Špelčin in Karl Lavrič. Komandant bataljona Šiška je zunaj vrtel rejenega belega konja in kričal. Rekel sem Karlu Lavriču: «Pojdi no malo ven in ga vprašaj, zakaj tako rjove, kaj mu ni prav?» Lavrič je šel in se kmalu vrnil ves preplašen.

«Komandant Šiška je divji. Vrti konja po cesti kakor kakšen baron in vpije nad ljudmi, da bo pobral vso govejo živino v Loškem potoku in jo odgnal z bataljonom na Hrvaško. Pravi, če je ne bo on pobral, jo bodo pa Italijani, ki da bodo vsak čas tukaj. Ja, in tak komandant!» se je jezil Lavrič.

Poslal sem ponj. Prišel je, jezen, zaripel in samozavesten. Zagledal me je, se nakremžil in udaril z bičem po mizi. «Da vso živino bom pobral, kakor sem rekel. Kdor se bo upiral ga bom!» Zgrabil je za pištolo in začel mahati z njo; v levi roki pa je držal gosposki jahalni bič. Tako se je zgodilo, da sem tudi sam potegnil pištolo in jo položil na mizo, obenem pa sem si zavihal dolge brke in ga povprašal: «Ti, kaj se pa dereš v sobi predstavnikov NOO OF, saj nismo zeleni skojevci. Kdo te je naučil, da se dereš na starejše po letih?»

«Dali bomo nekaj živine, vse pa ne boš odgnal, da veš!» je rekel Špelčin.

«Tu je odbor, tu ne boš razbijal z bičem,» ga je opozoril Lavrič in ga ostro pogledal.

Šiška se je kmalu pomiril, videl je, da nima mladičev pred seboj. Tudi on sam je položil pištolo na mizo in se usedel. Le njegova kurirja sta stala oborožena v kotu in srepo zrla na nas. Povedali smo mu, da s takim početjem samo škodi stvari in da bomo težko popravili njegovo samovoljo nad ljudmi. Temno je gledal in se izgovarjal, da bo pa kak komandant krimskega bataljona pobral živino, če je ne bo on.

«Ne, tega pa ne boš govoril,» sem mu oporekal in mu povedal, kako štab Zidanškovega bataljona ne stori ničesar brez nas. Tudi enega živinčeta niso sami vzeli. Če ne verjame, naj gre na Petelinjek, h komandantu Slavcu, in se sam prepriča. Jezen je odšel. Dobil je živino in še po svoje je precej pobiral. Hčerke vaškega veljaka pa so se drle in kričale pred odborom, ker so njegovi bosi borci odnesli dva para gojzaric. Poslal sem Tineta, da bi jih potolažil, pa jih kljub vsej študentovski zgovornosti ni mogel. Kričale so kar naprej. Ej, hude jezike so imele tiste ženske.

Borci Šiškovega bataljona so tudi hoteli po vsej sili zvedeti od nas, kdaj se bo odprla druga fronta. Preklinjali so zaveznike, ki da ne vedo, koliko trpijo, a tudi nas preklete terence, ki za drugo fronto ne vemo. Tolažili smo jih, da bodo za novo leto v Ljubljani, a so kričali, da bo to prepozno in da naj sporočimo preko glavnega štaba, da Šiškov bataljon zahteva drugo fronto. Kričali so po pisarni, mračno zrli na nas in jezno zapiral vrata.

26. julija sva se poslovila s Tinetom od Loškega potoka. Zvečer sva se udeležila sestanka v dolgi štabni baraki na Petelinjem. Komandant Slavec je sklical na posvet vse komisarje komandirje, vodnike in desetarje Zidanškovega bataljona. Vseh je bilo dvainsedemdeset; v rokah so držali puške in napeto poslušali Slavca, ki jih je seznanjal z bližajočo se ofenzivo. Vsakemu posebej je dajal naloge, kako naj se držijo na javorniškem in snežniškem sektorju do Idrije, od Dolomitov in do Gerova v Gorskem Kotoru. Poudarjal je, naj varčujejo z municijo, in kjerkoli pridejo, naj napadajo italijanske patrole in zasekujejo ceste; sicer pa so bile glavne ceste kot na pr. Bloke — Loški potok — Čabar že zasekane; enako so bile že zasekane ceste Rakek — Loška dolina kakor tudi cesta Prezid — Loška dolina — Lašče. Ves bataljon je razporedil po desetinah in vodih. Vsi komandirji, komisarji, vodniki in desetarji so bili veselih in žarečih obrazov.

Jaz sem govoril, kako se morajo vesti kot komunisti, kandidati in skojevci med ofenzivo, da bo treba včasih stisniti pas ter tudi pametno manevrirati, da ne bo prevelikih izgub. Povedal sem jim, da bo sovražna propaganda napihovala naše izgube, da pa ne smejo nič verjeti, ne pismeni in ne ustni sovražni propagandi; kajti fašisti in njihovi prijatelji želé konec partizanstva. Imeli bomo težave, zmagali pa bomo vendarle mi. V bataljonu je bilo 62 partijcev, 31 kandidatov in 68 skojevcev.

Tine je govoril o zunanjepolitičnem položaju, o frontah in poudarjal, da bo vojna končana najkasneje v decembru; zdaj so jim obrazi še bolj zažareli.

Noč je bila soparna. Od krimske strani so bobneli topovi. Pod snežniškimi gozdovi je bilo vse mirno in ta mirnost nas je mučila. Slutili smo, da se bodo Italijani usuli s pivške strani.

Bil je soparen poletni večer, ko sem šel 27. julija 1942 s Fricem iz Sodražice čez gozdove in senožeti v Loško dolino. V domači vasi sem pregovarjal aktiviste, naj jo čimprej odkurijo v gozd. Strletova žena iz Podcerkve me je vselej nahrulila, kadar koli sem prišel k njim, češ da ji zapeljujem moža in da naj se raje vrtim okrog mladih fantov; začuda, tisti dan ni preveč nergala, samo vzdihovala je, češ ti moraš razumeti, senožeti še nismo pokosili in čim bomo pokosili senožet, naj gre v božjem imenu, saj vem, da bi bil boljši terenec, kakor pa gospodar na kajži. Pregovarjal in pregovarjal sem Francla, mu govoril, da bo ofenziva, da bodo čez nekaj dni v dolini Italijani, o njem pa preveč vedo. Skomignil je in se apatičen zazrl v starodavni Devin. «No, saj pridem, samo senožet bi še pokosil.»

«Vraga in senožet. Bodo že starci pokosili,» sem mu dejal.

Prišel je tudi Kržičev Viktor iz Nadleska, gozdni čuvaj in naš dober aktivist; tudi žena je bila aktivistka. Pregovarjal sem ju poldrugo uro; končno sta obljubila, da bosta šla. Pustil sem jima dve javki.

Stopil sem še do vseh tistih, ki so se obotavljali, in jim dejal, da je zadnji čas, da gredo, ker mi ne bomo odgovarjali zanje, če se jim kaj zgodi. Srečal sem tudi Blaževega Lojza.

«Lojze, kaj delaš?» sem ga povprašal. «Vidiš, brat Viktor — hraber mitraljezec je, a zdaj leži ranjen v bolnišnici — je še včeraj vprašal, v kateri četi si. Pojdi, ne čakaj internacije!»

(Nadaljevanje sledi)